«Ἐγώ εἰμι ἡ ὁδὸς καὶ ἡ ἀλήθεια καὶ ἡ ζωή» (Ἰωάν. ιδ´ 6).

ΖΩΗ

«Τὰ ῥήματα, ἃ ἐγὼ λαλῶ ὑμῖν, πνεῦμά ἐστι καὶ ζωή ἐστι» (Ἰωάν. ϛ´ 63).

ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΟΡΓΑΝΟΝ ΟΜΩΝΥΜΟΥ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΟΣ ΘΕΟΛΟΓΩΝ

Ἔτος ΚΖ´. — Ἐν Ἀθήναις τῇ 12 Ἰουνίου 1937 — Ἀριθ. 1291

ΕΚΟΥΣΙΑ ΦΙΛΗΜΑΤΑ ΕΧΘΡΟΥ

Σὲ ἐπίκρανεν ὁ φίλος σου. Σοῦ ὡμίλησεν ἴσως μὲ ἀποτομίαν. Πιθανῶς καὶ σὲ ὕβρισεν ἢ σοῦ συμπεριεφέρθη σκαιῶς. Δὲν τὸ εἰξεύρεις; Εἴμεθα ἄνθρωποι. Καὶ ὡς ἄνθρωποι ἔχομεν τὰς ἐλλείψεις μας, τὰς ἀδυναμίας μας, τὰς κακάς μας ὥρας. Δὲν λέγω βέβαια, ὅτι ὁ φίλος σου ἐφέρθη πρὸς σὲ καλά. Ἀλλ᾽ ὡρισμένως θὰ φερθῇς σὺ πολὺ χειρότερα, ἐὰν λησμονῶν τόσας ἄλλας ἀφορμὰς ποὺ ἔχεις διὰ νὰ τὸν ἀγαπᾷς, διαρρήξῃς μετ᾽ αὐτοῦ τὰς σχέσεις.

Ὅ,τι καὶ ἂν σοῦ ἔκαμεν, ὑπῆρξεν ἐκδήλωσις τῆς στιγμῆς, τῆς κακῆς του ὥρας. Ἀξίζει διὰ τὴν ἀφορμὴν αὐτὴν τῶν ὀλίγων στιγμῶν νὰ λησμονήσῃς τὴν ἀγάπην, ποὺ σοῦ ἔδειξεν ἐπὶ μακρὰ ἴσως ἔτη; Καὶ δὲν λαμβάνεις ὑπ᾽ ὄψιν σου, ὅτι οἱαδήποτε καὶ ἂν εἶνε ἡ σκαιότης, μὲ τὴν ὁποίαν τώρα σοῦ συμπεριεφέρθη, ἡ καρδία του εἰς τὸ βάθος σὲ ἀγαπᾷ καὶ εἰς πρώτην ἀφορμὴν θὰ σοῦ δείξῃ πάλιν τὴν θερμότητά της; Ὁ σοφὸς Σολομῶν, ποὺ ἤξευρε καλύτερα ἀπὸ ὅλους μας τὸν κόσμον, σοῦ ἐφιστᾷ τὴν προσοχὴν καὶ σὲ διδάσκει μίαν ἀλήθειαν σπουδαιοτάτην. «Ἀξιοπιστότερά ἐστι τραύματα φίλου ἢ ἑκούσια φιλήματα ἐχθροῦ» (Παροιμ. κζ´ 6).

Τί ὠφελεῖ, ἐὰν ὁ ἐχθρός σου, τὸν ὁποῖον ἴσως εὐηργέτησες, ἀλλ᾽ ὁ ὁποῖος κατὰ βάθος σὲ μισεῖ, σὲ πλησιάζῃ μὲ φαινομενικὴν προθυμίαν, μὲ ἰδιαιτέρας ἐκδηλώσεις ἀγάπης ὑποκριτικῆς καὶ σὲ χαιρετᾷ μὲ ἐγκαρδιότητα προχωρῶν ἀκόμη καὶ μέχρι τοῦ νὰ σὲ ἀσπασθῇ; Μέσα του ἔχει δηλητήριον. Καὶ ἐὰν τώρα δὲν σὲ δαγκώνῃ, φοβεῖται ἴσως, ὅτι δὲν εἶνε ἀσφαλής. Τὸ φίλημά του ὅμως εἶνε τὸ ἴδιον πρὸς τὸ φίλημα τοῦ Ἰούδα, εἶνε φίλημα ὀχιᾶς, ποὺ ὑποκρύπτει δηλητήριον. Καὶ δὲν ἀποβλέπει εἰς τίποτε ἄλλο παρὰ εἰς τὸ νὰ σὲ ξεννοιάσῃ καὶ ἐπιτύχῃ εὐκολώτερον καὶ ἀσφαλέστερον ὅ,τι σχεδιάζει κατὰ σοῦ. Ἀπὸ ἕνα τοιοῦτον φίλημα, ποὺ δίδεται ἴσως μὲ ὅλα τὰ προσχήματα τῆς θερμῆς ἐγκαρδιότητος καὶ προθυμίας, δὲν πρέπει νὰ εἶνε εὐπροσδεκτότερα τὰ κτυπήματα καὶ οἱ ἐμπτυσμοὶ τοῦ φίλου;

Σὲ φιλεῖ ἐκεῖνος. Ἀλλ᾽ ἐὰν σὲ εὕρῃ κάποτε ἀδύνατον, θὰ σὲ κτυπήσῃ σκληρά, ἴσως καὶ μέχρις ἐξοντώσεως. Ἐὰν σὲ εὕρῃ κινδυνεύοντα, ὄχι μόνον δὲν θὰ σπεύσῃ εἰς βοήθειάν σου, ἀλλὰ θὰ σὲ σπρώξῃ ἀκόμη βαθύτερον εἰς τὴν ἀγκάλην τοῦ θανάτου, ἡ ὁποία σὲ ἀπειλεῖ. Σὲ φιλεῖ. Τί ὠφελεῖ; Θὰ ἐδέχεσο ἆρά γε νὰ τεθῇς ὑπὸ τὴν φύλαξίν του; Καὶ θὰ ἐθεώρεις τὸν ἑαυτόν σου ἀσφαλῆ, ἐὰν ἐκοιμᾶσο εἰς μέρη ἐπικίνδυνα καὶ συχναζόμενα ἀπὸ κλέπτας καὶ λῃστάς, εἶχες δὲ μόνον αὐτὸν φύλακα τῆς ζωῆς σου καὶ τῶν θησαυρῶν σου;

Διὰ τὸν φίλον ὅμως, ὁ ὁποῖος δὲν σὲ ἠσπάσθη ἀλλ᾽ ἐπάνω εἰς τὴν κακήν του ὥραν σὲ ἐκλώτσησε, δὲν θὰ αἰσθανθῇς τὸ ἴδιον. Ἴσως τώρα δὲν τοῦ ὁμιλεῖς. Πιθανῶς νὰ μὴ χαιρετᾶσθε. Ἀλλ᾽ ἂν ὑποτεθῇ, ὅτι τὸν εὕρες εἰς ἕνα μέρος ξένον, ὅπου τὸ περιβάλλον σὲ φοβίζει καὶ δὲν εἰξεύρεις, τί ἀπὸ στιγμῆς εἰς στιγμὴν ἐνδέχεται νὰ σοῦ συμβῇ, θὰ αἰσθανθῇς τὸν ἑαυτόν σου ἀσφαλέστερον, διότι κάτι σὲ πληροφορεῖ βαθειά, ὅτι δύνασαι νὰ ὑπολογίζῃς ἐπ᾽ αὐτοῦ. Καὶ ἐὰν καταληφθῇς ἀπὸ κάποιαν ἀδιαθεσίαν, ἴσως ἀπὸ λιποθυμίαν, ἴσως ἀπὸ πόνον τινὰ ὀξύν, ὁ ὁποῖος σὲ ῥίπτει κάτω ἀδρανῆ, ὡρισμένως θὰ προετίμας νὰ εὑρεθῇς εἰς τὴν ἀγκάλην τοῦ φίλου, ποὺ σὲ ἐκλώτσησε καὶ μὲ τὸν ὁποῖον δι᾽ αὐτὸ ἐψυχράνθης, παρὰ εἰς τὴν ἀγκάλην τοῦ ἐχθροῦ, ὁ ὁποῖος πρὸ ὀλίγου σὲ ἠσπάσθη καὶ συνεχῶς σὲ γλυκοχαιρετᾷ. Ἀληθῶς «ἀξιοπιστότερά ἐστι τραύματα φίλου ἢ ἑκούσια φιλήματα ἐχθροῦ».

ΛΟΓΟΙ ΧΡΥΣΟΙ

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ ΜΙΑΣ ΚΟΣΜΙΚΗΣ ΚΥΡΙΑΣ

II

Ἕνας ἄλλος εὐσεβὴς συμπληρώνει αὐτὴν τὴν εἰκόνα. Μᾶς παρουσιάζει τὴν φαντασίαν, τὸν νοῦν, τὴν καρδίαν τῆς κοσμικῆς κυρίας κυριευμένην ἀπὸ τὴν ἀνάγνωσιν τῶν μυθιστορημάτων. Διαβάζει μὲν αὐτὴ ἀχόρταστα, ἀφίνει δὲ τὰ ῥυπαρὰ αὐτὰ βιβλία μὲ μίαν ἔνοχον ἀδιαφορίαν νὰ τὰ διαβάζουν ὅλα τὰ ἄτομα τῆς οἰκίας της.

Ἐρωτᾷ λοιπὸν ὁ εὐσεβής:

Ἀπὸ ποῖον θὰ ζητήσετε τὴν ἐκπλήρωσιν τοῦ καθήκοντος; Ἀπὸ τὴν μητέρα, ποὺ διαβάζει τὰ μυθιστορήματα; Δυστυχισμένη μητέρα! Τὸ σῶμά της εἶναι ἐκεῖ, ἀλλ᾽ ἡ ψυ-

χή της εὑρίσκεται ἀλλοῦ. Ζῇ εἰς ἕνα φανταστικὸν κόσμον. Δὲν ἔχει μάτια, δὲν ἔχει αὐτιά, δὲν ἔχει σκέψεις, δὲν ἔχει καρδίαν παρὰ μόνον τὸν ἥρωα, ἢ τὴν ἡρωΐδα τοῦ μυθιστορήματός της. Ἀλλ' ἡ ἀταξία βασιλεύει εἰς τὸ σπίτι σας, τῆς φωνάζετε! Ἐκείνη ὅμως ρεμβάζει.— Ἀλλ' ἡ ἀνυποταξία ἐπικρατεῖ μεταξὺ τῶν ὑπηρετριῶν σας! Ἐκείνη ρεμβάζει.— Ἀλλ' ὁ σύζυγός σας κουρασμένος ἐρεθίζεται καὶ γογγύζει! Ἐκείνη ρεμβάζει.— Ἀλλὰ τὰ παιδιά σας εἶναι ἐγκαταλελειμμένα! Ἐκείνη ρεμβάζει.— Ἀλλὰ διαφθείρονται! Ἐκείνη ρεμβάζει.— Ἀλλὰ εἶναι ἄρρωστα! Ἀλλ' ἡ κατάστασίς των ἐπιβάλλει ἐπιμελεῖς φροντίδας! Ἀλλ' ἡ ζωή των κινδυνεύει! Ἐκείνη ρεμβάζει. Τίποτε δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ τὴν ἐπαναφέρῃ εἰς τὴν πραγματικότητα. Ἔχει εἰς τὸν νοῦν της ἄλλα ὀνόματα καὶ εἰς τὴν καρδίαν της ἄλλας μερίμνας. Ἀπὸ ποῖον θ' ἀπαιτήσετε τὸ καθῆκον; Ἀπὸ τὰ παιδιά;

Θὰ ὑποδείξετε εἰς τὴν νεαρὰν κόρην, ὅτι πρέπει νὰ μένῃ εὐχαριστημένη ἀπὸ τὴν κοινωνικήν της θέσιν, θὰ τῆς ὑποδείξετε τὴν ἀξίαν τῆς ταπεινώσεως καὶ τῆς τιμῆς; —Ἀλλ' ἐκείνη τρέφεται μὲ ἀναγνώσματα ἐπιβλαβῆ, ἀπασχολεῖται μὲ τὸν καλλωπισμόν της, μὲ τὸν μοναδικὸν σκοπὸν νὰ προσελκύῃ τὰ βλέμματα καὶ νὰ αἰχμαλωτίζῃ, διὰ νὰ διανοίξῃ τὸν δρόμον πρὸς τὸν πλοῦτον καὶ νὰ προετοιμάσῃ, καθὼς αὐτὴ νομίζει, ἕνα μέλλον εὐτυχές.

Θὰ ὑποδείξετε εἰς τὸν νέον τὴν ὑποταγὴν καὶ τὸν σεβασμὸν εἰς τὴν πατρικὴν ἐξουσίαν;—Ἀλλ' ἐκεῖνος εἶδεν εἰς τὰ μυθιστορήματα ποὺ ἔχει ἀναγνώσει τὴν ἐξουσίαν αὐτὴν καταπατημένην καὶ εἰς τὸν νοῦν του ἡ ἐξουσία αὐτὴ εἶναι μία τυραννία, τῆς ὁποίας ὑπομένει μὲ ἀνυπομονησίαν τὸν ζυγόν, μίαν ἔχων ἐπιθυμίαν, πῶς ν' ἀπαλλαγῇ τὸ ταχύτερον.

Πτωχὰ παιδιά! Ἔχασαν τὴν πίστιν, τὴν ἀρετήν.

Δὲν γνωρίζουν πλέον τὸ καθῆκον.

Πῶς θὰ ἠθέλατε ὕστερα ἀπὸ αὐτὰ νὰ εὕρετε τὴν εὐτυχίαν μέσα εἰς αὐτὴν τὴν οἰκογένειαν; Εἶναι δυνατὸν νὰ δοκιμάσῃ κανεὶς τὴν εὐτυχίαν εἰς τὴν ἀκαταστασίαν, εἰς τὴν ἐγκατάλειψιν τοῦ καθήκοντος, ὑπὸ ἕνα κατάμαυρον καὶ γεμάτον ἀπὸ θυέλλας οὐρανόν; Ἡ εὐτυχία, πτωχοὶ γονεῖς! Ἀλλὰ παρατηρήσατε τὴν κόρην σας· ἡ καρδία της εἶναι ἄρρωστος, ἡ ἐπιθυμία λάμπει εἰς τοὺς ὀφθαλμούς της, ἡ μελαγχολία εἶναι ζωγραφισμένη εἰς τὸ πρόσωπόν της, τὰ χείλη της εἶναι χωρὶς μειδίαμα, ἡ εὐθυμία της ἔχει ἐξαφανισθῆ.

Ἡ εὐτυχία! Παρατηρήσατε τὸ παιδί σας, τὸν νέον τὸν ἄεργον, ὁ ὁποῖος αἰσθάνεται ἀπέχθειαν πρὸς τὴν ἐργασίαν, τὸν υἱόν σας ποὺ ἐξοδεύει, τὸν υἱόν σας ποὺ διασκεδάζει, τὸν υἱόν σας ποὺ σπαταλᾷ εἰς τὰ πάθη τὸ σφρῖγος τῆς νεότητός του, τὸν υἱόν σας ποὺ βαδίζει μὲ μεγάλα βήματα πρὸς τὴν ἀτιμίαν, ἡ ὁποία θὰ εἶναι καὶ ἰδική σας ἀτιμία. Ποῖος εἶναι δυνατὸν νὰ τὸν συγκρατήσῃ ἀπὸ τὸ βάραθρον, πρὸς τὸ ὁποῖον φέρεται ὁλοταχῶς; Αἱ ἐφημερίδες καὶ τὰ μυθιστορήματα τὸν ἐδίδαξαν ὅτι δὲν ὑπάρχει Θεός. Ἤνοιξαν καὶ ἄφησαν ἐλεύθερον τὸν ὑδροφράκτην. Τὸ κῦμα ἐφορμᾷ μὲ τόσην σφοδρότητα, ὥστε κανὲν ἐμπόδιον δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ τὸ σταματήσῃ.

ΛΑΪΚΟΝ ΚΗΡΥΓΜΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΓΙΑΝ ΓΡΑΦΗΝ

Η ΚΗΔΕΙΑ ΤΩΝ ΔΥΟ ΙΕΡΕΩΝ

Ὁ Μωϋσῆς ἐκάλεσε τοὺς πρώτους ἐξαδέλφους τῶν δύο ἀποθαμένων ἱερέων νὰ σηκώσουν τὰ λείψανά των ἀπὸ τὴν σκηνὴν καὶ νὰ τὰ μεταφέρουν ἔξω ἀπὸ τὴν παρεμβολήν, δηλαδὴ ἀπὸ τὸ μέρος, ποὺ ἦταν στρατοπεδευμένος ὁ Ἰσραήλ. Καὶ πράγματι οἱ δύο αὐτοὶ Λευῖται, σύμφωνα μὲ τὴν διαταγὴν τοῦ Μωϋσέως, ἦλθαν καὶ ἐσήκωσαν τοὺς πεθαμένους, ἔτσι καθὼς ἦσαν, ντυμένους δηλαδὴ μὲ τὰ ἱερατικά τους ἄμφια.

Εἶχε λόγον αὐτό, ἀναγνῶστά μου. Ὁ Ναδὰβ καὶ ὁ Ἀβιοὺδ δὲν ἦσαν πρόσωπα ἄγνωστα εἰς τοὺς Ἰσραηλίτας. Πολὺ πρὸ τοῦ χειροτονηθοῦν, εἶχαν προσκληθῆ μαζὺ μὲ τοὺς ἑβδομήκοντα προεστοὺς τῶν Ἰουδαίων νὰ ἀναβοῦν εἰς τὸ ὄρος Σινᾶ, συνοδεύοντες τὸν Μωϋσῆν καὶ τὸν Ἀαρών, καὶ νὰ προσκυνήσουν μακρόθεν τὴν δόξαν τοῦ Κυρίου (Ἐξόδ. κδ' 1). Ἦσαν λοιπὸν καὶ αὐτοὶ ἀπὸ προτήτερα γνωστοὶ ὡς προεστοὶ τοῦ Ἰσραήλ. Καὶ κατόπιν μὲ τὴν χειροτονίαν ἔγιναν πολὺ ἐπισημότεροι. Νὰ τοὺς βλέπῃ λοιπὸν κανεὶς νεκρούς, ντυμένους μὲ τὰ ἱερά των, ὅπως ἦσαν πρὸ ὀλίγου εἰς τὸ θυσιαστήριον, ἦταν ἕνα θέαμα ποὺ θὰ ἐπλήγωνε κάθε Ἰσραηλίτου τὴν καρδιάν. Ἀλλὰ καὶ δι' αὐτὸ ἀκριβῶς θὰ ἐγίνετο μάθημα εἰς τὸν καθένα. Ὁποιος θὰ ἔβλεπε τὰ ἄμφιά τους, θὰ ἐνεθυμεῖτο, τί προσοχὴ χρειάζεται διὰ νὰ λειτουργῇ κανεὶς ἀξίως τὸν Κύριον. Καὶ ὅλη ἐκείνη ἡ γενεὰ τῶν Λευϊτῶν, ἀλλὰ καὶ ὅλοι οἱ Ἰσραηλῖται θὰ ἐγίνοντο διδάσκαλοι καὶ εἰς τὸν ἑαυτόν τους, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν νέαν γενεάν, ἀπὸ τὴν ὁποίαν θὰ προήρχοντο οἱ νέοι ἱερεῖς. Θὰ ἐγίνοντο, λέγω, διδάσκαλοι περὶ τοῦ πῶς νὰ πλησιάζουν εἰς τὴν σκηνὴν καὶ νὰ ὑπηρετοῦν εἰς αὐτήν. Ἔτσι τὸ πάθημα τῶν δύο ἱερέων, θὰ ἐγίνετο σωτήριον μάθημα διὰ πολλούς. Καὶ ὁ πρόωρος θάνατός των θὰ ἐγίνετο ἀφορμὴ νὰ δοξασθῇ τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου.

Δι' αὐτὸ δὲ ἀκριβῶς, ἐπειδὴ οἱ δύο αὐτοὶ ἔγιναν ἀφορμὴ νὰ ὠφεληθοῦν πολλοὶ καὶ νὰ δοξασθῇ ὁ Θεός, δι' αὐτὸ ἀξίζει νὰ τοὺς θάψουν τώρα μὲ τιμὰς ἀναλόγους μὲ τὸ ἱερόν των ἀξίωμα. Καὶ τοὺς βγάζουν, καθὼς βλέπεις, ντυμένους εἰς τὰ ἱερά των. Ἐτακτοποίησε δὲ τὰ πράγματα ὁ Μωϋσῆς, ὥστε νὰ τοὺς κλάψουν ὅλοι οἱ συγγενεῖς των, ἐκτὸς ἀπὸ τὸν Ἀαρὼν καὶ τὰ δύο παιδιά του, καθὼς καὶ ὁλόκληρος ἡ συναγωγή.

Μὲ ἄλλα λόγια ὁ Μωϋσῆς ἐσταμάτησε τὸν Ἀαρὼν καὶ τὰ δύο παιδιά του ἐκεῖ, ποὺ εὑρίσκοντο. Δηλαδὴ μέσα εἰς τὸ θυσιαστήριον. Ἀκόμη τοὺς ἐπέστησε τὴν προσοχὴν νὰ συγκρατήσουν τὴν θλίψιν τους καὶ νὰ μὴ κάμουν τίποτε ἀπὸ ἐκεῖνα, μὲ τὰ ὁποῖα οἱ λυπημένοι συνηθίζουν νὰ ἐκδηλώνουν καὶ ἐξωτερικῶς τὸ πένθος τους. Προσέξατε, τοὺς εἶπε· «Τὴν κεφαλὴν ὑμῶν οὐκ ἀποκιδαρώσετε καὶ τὰ ἱμάτια ὑμῶν οὐ διαρρήξετε» (Λευϊτ. ι 6). Δὲν θὰ βγάλετε τὴν κίδαριν, δηλαδὴ τὴν μίτραν, ποὺ ἔχετε στὸ κεφάλι σας. Οὔτε θὰ ξεσχίσετε τὰ ρουχά σας εἰς ἔνδειξιν πένθους. Τὰ ἄμφια αὐτὰ δὲν εἶνε ἰδικά σας, οὔτε τὰ ἐφορέσατε σεῖς μόνοι σας. Σᾶς τὰ ἐφόρεσεν ὁ Θεὸς καὶ ὀφείλετε νὰ τὰ σεβασθῆτε καὶ νὰ μὴ δειχθῆτε καὶ σεῖς, ὅπως οἱ κοινοὶ ἄνθρωποι ἐπάνω εἰς τὴν λύπην των. Προσέ-

ξατε, «ἵνα μὴ ἀποθάνητε, καὶ ἐπὶ πᾶσαν τὴν συναγωγὴν ἔσται θυμός» (Αὐτόθ.). Ἂν κάμετε τίποτε τέτοιο, καὶ σεῖς θὰ τιμωρηθῆτε αὐστηρῶς μὲ ποινὴν θανάτου, ἀλλὰ θὰ ἐκσπάσῃ ὁ θυμὸς τοῦ Θεοῦ καὶ εἰς βάρος ὅλης τῆς συναγωγῆς. Σεῖς θὰ μείνετε εἰς τὴν θέσιν σας, εἰς τὸ ἔργον σας, εἰς τὴν ἱεράν σας διακονίαν. Τοὺς δύο πεθαμένους θὰ τοὺς κλάψουν καὶ θὰ τοὺς κηδεύσουν οἱ ἄλλοι συγγενεῖς μαζὺ μὲ ὁλόκληρον τὴν συναγωγήν.

Πράγματι δὲ ἔτσι καὶ ἔγινεν. Ὁ ἀρχιερεὺς μὲ τοὺς δύο ἱερεῖς ἔμειναν εἰς τὴν θέσιν των, διὰ νὰ διδάσκωνται καὶ οἱ ἱερωμένοι τῆς χάριτος, τῆς χριστιανικῆς Ἐκκλησίας οἱ λειτουργοί, ὅτι αὐτοὶ περισσότερον ἀπὸ κάθε ἄλλον πρέπει νὰ ἐνθυμοῦνται τὸν λόγον ποὺ εἶπεν ὁ Παῦλος διὰ τοιαύτας περιστάσεις: «ἵνα μὴ καὶ ὑμεῖς λυπῆσθε» δι᾽ αὐτοὺς ποὺ πεθαίνουν, «καθὼς καὶ οἱ λοιποὶ οἱ μὴ ἔχοντες ἐλπίδα». Ὅτι αὐτοὶ περισσότερον ἀπὸ τὸν Ἀαρὼν καὶ τὰ δύο παιδιά του πρέπει νὰ μὴ ξεχνοῦν ποτε, ἀλλὰ νὰ συναισθάνωνται πάντοτε, ὅτι οἱ λειτουργοὶ τῆς Ἐκκλησίας δὲν ἀνήκουν εἰς τὸν ἑαυτόν τους καὶ εἰς τοὺς συγγενεῖς των, ἀλλὰ ἀνήκουν εἰς τὸν Θεὸν καὶ εἰς τὴν Ἐκκλησίαν. Ὅτι πρέπει νὰ δίδουν εἰς ὅλους τοὺς πιστοὺς τὸ παράδειγμα τῆς ὑπομονητικῆς ὑποταγῆς εἰς τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, ὅσον σκληρὸν καὶ ἂν φαίνεται τοῦτο ἐκ πρώτης ὄψεως. Καὶ ὅτι προτοῦ ἀναλάβουν τὸ φορτίον τῆς ἱερωσύνης καὶ τῆς ἀρχιερωσύνης ἐπάνω τους, πολὺ δὲ περισσότερον ὅταν τὸ ἀναλάβουν, ὀφείλουν νὰ καταρτίζουν τὸν χαρακτῆρά τους οὕτω πως, ὥστε ἡ ἀνθρώπιναις ἀδυναμίαις καὶ ἡ ἀσθένεια τῆς καρδίας νὰ μὴ ἠμποροῦν νὰ τοὺς κάμψουν καὶ νὰ τοὺς παραλύσουν εἰς τὸ καθῆκόν τους. Αὐτὸ θὰ εἰπῇ λειτουργὸς τοῦ θυσιαστηρίου. Καὶ αὐτὸ εἶνε ὁ διάκονος καὶ οἰκονόμος τῶν μυστηρίων τοῦ Θεοῦ.

ΕΡΜΗΝΕΙΑ
ΕΙΣ ΤΟ ΚΑΤΑ ΙΩΑΝΝΗΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

24. Οὔπω γὰρ ἦν βεβλημένος εἰς τὴν φυλακὴν ὁ Ἰωάννης.

Διότι δὲν εἶχεν ἀκόμη ῥιφθῆ εἰς τὴν φυλακὴν ὁ Ἰωάννης.

Ὁ στίχος οὗτος ἀποτελεῖ παρεντεθὲν σχόλιον ὑπὸ τοῦ Εὐαγγελιστοῦ, ἀποβλέποντος νὰ καθορίσῃ τὸν χρόνον καθ᾽ ὃν ταῦτα ἐγίνοντο καὶ νὰ ἐπανορθώσῃ παρεξήγησιν προελθοῦσαν ἐξ ἀποσιωπήσεως τῶν συνοπτικῶν εὐαγγελίων. Πράγματι οἱ συνοπτικοὶ οὐδὲν λέγουσι περὶ τῆς δράσεως τοῦ Ἰησοῦ ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ, ὁ Ἰωάννης δὲ λαμβάνει πρόνοιαν νὰ σημειώσῃ, ὅτι ἤρξατο αὕτη ἐνωρίτατα πρὸ τῆς ὁριστικῆς κλήσεως τῶν μαθητῶν ἐν Γαλιλαίᾳ καὶ πρὸ τῆς φυλακίσεως τοῦ Ἰωάννου. Πάντα τὰ μέχρι τοῦδε ἀφηγηθέντα ὑπὸ τοῦ Ἰωάννου εἶνε προγενέστερα τῶν ὑπὸ τοῦ Μάρκου ἐν α' 14-ς' 6 ἱστορουμένων. Καὶ συνεπῶς καὶ ἡ ἐν Ἰωάν. α' 44 πρώτη ἐπάνοδος τοῦ Ἰησοῦ εἰς τὴν Γαλιλαίαν δὲν ἀναφέρεται ὑπὸ τῶν συνοπτικῶν. Ἐντεῦθεν καὶ ὁ Ἰωάννης κρίνει ἀναγκαῖον νὰ σημειώσῃ τὴν ἐπεξήγησιν τοῦ στίχου τούτου, προλαμβάνων ἢ καὶ ἐπανορθῶν ἐνδεχομένην ἢ καὶ κρατήσασαν ἐκ παρεξηγήσεως χρονολογικὴν σύγχυσιν. Προφανὴς ἐντεῦθεν καὶ ὁ συμπληρωματικὸς σκοπὸς τοῦ τετάρτου εὐαγγελίου, στρεφομένου κυρίως περὶ τὰ κενὰ τῆς εὐαγγελικῆς ἱστορίας τὰ ἐκ τῆς ἀφηγήσεως τῶν συνοπτικῶν.

Οὔπω. *«Ἐνταῦθα ὁ Εὐαγγελιστὴς λαμβάνει ὡς δεδομένον ὅ,τι οἱ ἄλλοι εὐαγγελισταὶ εἶχον γράψει ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὴν φυλάκισιν Ἰωάννου τοῦ βαπτιστοῦ»* (Bengel). *Ὁμιλεῖ περὶ τῆς φυλακίσεως ταύτης ὡς περὶ γεγονότος πολὺ γνωστοῦ καὶ δι᾽ αὐτὸ οὐδὲν προσθέτει περὶ τῶν περιστατικῶν τούτων καὶ περὶ τοῦ θανάτου τοῦ Ἰωάννου.*

γάρ. *«Ὁ Ἰωάννης λοιπὸν ἔπαυσε νὰ βαπτίζῃ, ὅταν ἐρρίφθη εἰς τὴν φυλακήν· οὐχὶ πρότερον»* (Bengel).

25. Ἐγένετο οὖν ζήτησις ἐκ τῶν μαθητῶν Ἰωάννου μετὰ Ἰουδαίου περὶ καθαρισμοῦ.

Ἐξ αἰτίας λοιπὸν τοῦ ὅτι καὶ οἱ δύο ἐβάπτιζον ἔγινε συζήτησις ἐκ μέρους τῶν μαθητῶν τοῦ Ἰωάννου μὲ κάποιον Ἰουδαῖον περὶ τοῦ καθαρισμοῦ, τὸν ὁποῖον τὰ βαπτίσματα ταῦτα παρεῖχον.

οὖν. *Δεικνύει τὴν σχέσιν τῆς προκληθείσης φιλονεικίας πρὸς τὰ μνημον. βαπτίσματα, εἰς τὰ ὁποῖα προσεδίδετο ὑπὸ τῶν μαθητῶν τοῦ Ἰωάννου ἀνταγωνιστικὸς χαρακτήρ. «Ζηλοτύπως γὰρ ἔχοντες ἀεὶ πρὸς τοὺς τοῦ Χριστοῦ μαθητὰς οἱ μαθηταὶ Ἰωάννου καὶ πρὸς αὐτὸν δὲ τὸν Χριστόν, ἐπειδὴ εἶδον αὐτοὺς βαπτίζοντας, ἤρξαντο διαλέγεσθαι πρὸς τοὺς βαπτιζομένους, ὡς τοῦ παρ᾽ αὐτοῖς βαπτίσματος πλέον τι τοῦ τῶν μαθητῶν ἔχοντος» (Χρυσόστ.).*

Ἐγένετο ζήτησις. *«Ἐγένετο διάλεξις» (Ζιγαβ.). «Μετριοπαθὴς συζήτησις, οὐχὶ ἔρις»* (Bengel). *Οὐδαμοῦ ἀλλαχοῦ τῶν εὐαγγελίων ἀπαντᾷ. Ἀπαντᾷ ὅμως ἐν Α' Τιμ. ς' 4 ἐπὶ κακῆς ἐννοίας.*

ἐκ τῶν μαθητῶν. *Οἱ μαθηταὶ οὗτοι ἦσαν οἱ προκαλέσαντες αὐτήν. «Ὅτι αὐτοὶ οἱ ἐπιδραμόντες εἰσίν...ὁ εὐαγγελιστὴς ἠνίξατο. Οὐ γὰρ εἶπεν, ὅτι Ἰουδαιός τις μετ᾽ αὐτῶν ἐζήτησεν, ἀλλ᾽ ὅτι ζήτησις ἐκ τῶν μαθητῶν Ἰωάννου ἐγένετο» (Χρυσόστ.).*

μετὰ Ἰουδαίου. *«Λαβόντες ἕνα τῶν βαπτισθέντων [ὑπὸ τῶν μαθητῶν τοῦ Ἰησοῦ] ἐπεχείρουν τοῦτον πείθειν, ἀλλ᾽ οὐκ ἔπειθον» (Χρυσόστ.). Ὁ Ἰουδαῖος κατὰ τὴν ἑρμηνείαν αὐτὴν διέκειτο εὐμενέστερον πρὸς τὸ βάπτισμα τῶν μαθητῶν τοῦ Ἰησοῦ. Τινὲς τῶν νεωτέρων εἰσηγήθησαν τὴν γνώμην, ὅτι ὁ Ἰουδαῖος ἀνῆκεν εἰς τὸ κόμμα τῶν Φαρισαίων καὶ διέκειτο ἐξ ἴσου δυσμενῶς πρὸς ἀμφότερα τὰ βαπτίσματα. Ἡ συζήτησις δὲ προεκλήθη, ὅταν οὗτος προσκληθεὶς ὑπὸ τῶν μαθητῶν τοῦ Ἰωάννου νὰ βαπτισθῇ ἀπήντησεν εἰρωνικῶς: Ἰδοὺ καὶ ἄλλοι ἐκεῖ βαπτίζουσι. Ποῖον ἐκ τῶν δύο βαπτισμάτων εἶνε τὸ ἀληθές;*

καθαρισμοῦ. *Περὶ τῆς φύσεως καὶ ἀποτελεσματικότητος τοῦ ἐκ του βαπτίσματος καθαρισμοῦ.*

ΕΚΔΟΣΕΙΣ "ΖΩΗΣ„

Π. Ν. Τρεμπέλα.

Λαϊκὰ κηρύγματα ἀπὸ τὴν Ἁγίαν Γραφήν. Ἀναγνώσματα ἐξόχως τερπνὰ καὶ διδακτικά, περιλαμβάνοντα τὴν ἱστορίαν τῶν πρωτοπλάστων, τῶν δύο ἀδελφῶν Κάϊν καὶ Ἄβελ, τοῦ Νῶε μετὰ τοῦ παγκοσμίου κατακλυσμοῦ, καὶ τοῦ μεγάλου πατριάρχου Ἀβραάμ.

		Τιμὴ Δρχ.	Ταχ. Ἐσωτ.
Τεῦχος Α') Ἀδὰμ καὶ Εὔα	ἄδετον	10	8
	πανόδετον	25	9
» Β') Κάϊν καὶ Ἄβελ	ἄδετον	4	6
» Γ') Νῶε	»	8	7
Τὸ β' καὶ γ' τεῦχος εἰς 1 τόμον	πανόδετον	27	9
» Δ') Ἀβραάμ	ἄδετον	15	7
	πανόδετον	30	10

ΗΘΙΚΟΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

Ο ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΠΟΝΟΥ

Ἡ μὲν γενικωτέρα καὶ ἀρχικὴ αἰτία τοῦ πόνου τοῦ ἀνθρώπου εἶναι ἡ ἁμαρτία τοῦ ἀνθρώπου. Ἡ αἰτία τοῦ φυσικοῦ κακοῦ εἶναι τὸ ἠθικόν κακόν, ὅπως ἀνεπτύχθη εἰς τὸ προηγούμενον. Ὁ δὲ σκοπὸς ποῖος; Διότι ὁ ἀνθρώπινος πόνος καὶ ἐν γένει τὸ φυσικὸν κακὸν δὲν μένει μόνον ὡς θλιβερὸν ἀποτέλεσμα τῆς παραβάσεως τοῦ ἠθικοῦ νόμου· δὲν ἔμεινε μόνον ὡς τιμωρία τῆς ἀνταρσίας, ἡ ὁποία ἔγινε κατὰ τῆς ἠθικῆς τάξεως, ἀλλ' ἔχει καὶ σκοπόν.

Σκοπὸς λοιπὸν τοῦ πόνου εἶναι ἡ θ ε ρ α π ε ί α τ ῆ ς ψ υ χ ῆ ς. Ἐπιτρέπει ὁ ἀγαθὸς Θεὸς τὸν πόνον, ὄχι μόνον διὰ νὰ τιμωρήσῃ τὸν παραβάτην καὶ ἀποστάτην ἄνθρωπον, ἀλλὰ καὶ διὰ νὰ τὸν θεραπεύσῃ. Κυρίως διὰ νὰ θεραπεύσῃ, νὰ σώσῃ, νὰ ε ὐ ε ρ γ ε τ ή σ ῃ.

Τί κάμνουν οἱ ἰατροί, διὰ νὰ ἀντιδράσουν κατὰ τῶν μικροβίων, διὰ νὰ ἐξουδετερώσουν μίαν ἀσθένειαν, διὰ νὰ ἐξυγιάνουν ἕνα ὀργανισμὸν ἀνθρώπινον, ποὺ ἀσθενεῖ σοβαρῶς; Δίδουν φάρμακα, πικρὰ πολλάκις καὶ ἀηδῆ. Κάμνουν καυτηριάσεις καὶ ἐγχειρήσεις, ὀδυνηρὰς πολλάκις καὶ ἐξαντλητικάς. Ἐπιβάλλουν δίαιταν, μακρὰν πολλάκις καὶ περιοριστικήν. Τοιαύτην μέθοδον χρησιμοποιεῖ καὶ ὁ Θεός. Ἢ μᾶλλον παρουσιάζει ἀσυγκρίτως σοφώτερον συνδυασμὸν ἡ σοφία καὶ ἀγαθότης τοῦ Θεοῦ εἰς τὴν παιδαγωγοῦσαν θλίψιν. Ἐνῷ ἀπὸ τὸ ἕνα μέρος φαίνεται ὅτι τιμωρεῖ τὴν ἁμαρτίαν—καὶ τιμωρία τοιαύτη εἶναι ὁ πόνος—οὕτω δὲ ἀποκαθιστᾷ τὸ κῦρος τοῦ νόμου Του, τὸ ὁποῖον ὁ ἁμαρτάνων ἄνθρωπος καταπατεῖ, ἀπὸ τὸ ἄλλο θεραπεύει διὰ τοῦ πόνου τὴν ψυχὴν τὴν δηλητηριασμένην ὑπὸ τῆς ἁμαρτίας. Ἡ ἀγάπη Του ἐπεμβαίνουσα δίδει εἰς τὸν πόνον θεραπευτικὴν ἰδιότητα. Τὸν μεταβάλλει εἰς φάρμακον ἀποτοξινώσεως τῆς ψυχῆς. Τὸν χρησιμοποιεῖ ὡς καυτήριον καὶ ἐγχείρησιν, διὰ τῆς ὁποίας ἀφαιρεῖ ἀπὸ τὴν ψυχὴν τὸν κακοήθη ὄγκον τῆς ἁμαρτίας, καταστρέφει τὸ θανατηφόρον τοῦτο μικρόβιον τῆς ψυχῆς καὶ τὴν σώζει ἐκ τοῦ αἰωνίου θανάτου. Τὸν χρησιμοποιεῖ ὡς ἕνα εἶδος ψυχικῆς διαίτης, διὰ τῆς ὁποίας παρεμποδίζει μὲν τὴν ἐξακολούθησιν τῆς ἁμαρτίας, καθηλώνων τὸν ἁμαρτωλὸν «ἐπὶ κλίνης ἀρρωστίας», ἑτοιμάζει δὲ τὴν μ ε τ ά ν ο ι α ν, τὴν ἐπιστροφήν, τὴν ψυχικὴν ἐξυγίανσίν του. Καὶ οὕτως ὁ πόνος, ἐνῷ προῆλθεν ἀπὸ τὴν ἁμαρτίαν, μεταβάλλεται ὑπὸ τοῦ σοφοῦ παιδαγωγοῦ, ὑπὸ τοῦ μοναδικοῦ ἰατροῦ τῶν ψυχῶν, ὑπὸ τοῦ Θεοῦ, εἰς φάρμακον ἄριστον πρὸς θεραπείαν τῆς ἁμαρτίας.

Μὰ εἶναι ἀνάγκη νὰ χρησιμοποιῇ ὁ Θεὸς τὸν πόνον, τὴν θλίψιν, τὴν στέρησιν, τὰ δάκρυα, διὰ νὰ ἑλκύσῃ τὸν ἁμαρτωλὸν εἰς μετάνοιαν;

Ἰδοὺ ἄλλη βασανιστικὴ ἀπορία ἀνθρώπων, ποὺ δὲν ἐγνώρισαν τὴν σοφίαν καὶ τὴν ἀγάπην τοῦ Θεοῦ. Τί θὰ ἀπαντήσωμεν εἰς αὐτήν; Ἀπαντῶμεν ὅτι διὰ πλείστους ἀνθρώπους ὁ πόνος εἶναι τὸ μοναδικὸν μέσον διὰ νὰ μετανοήσουν καὶ νὰ σωθοῦν. Διὰ τοὺς ἄλλους εἶναι τὸ ἄριστον τονωτικὸν φάρμακον διὰ νὰ τελειοποιηθοῦν. Ἀκόμη καὶ οἱ ἐμπειρότεροι ἰατροὶ ἠμποροῦν νὰ κάμουν καὶ λάθη καὶ νὰ χρησιμοποιήσουν ὀδυνηρὰν θεραπείαν ἐκεῖ ποὺ θὰ ἔφεραν τὸ αὐτὸ ἀποτέλεσμα τὰ ἠπιώτερα καὶ μαλακώτερα μέσα. Ὁ ἀλάθητος ὅμως Ἰατρός, ὁ πάνσοφος Θεός, οὐδέποτε. Χρησιμοποιεῖ πάντοτε τὸ κατάλληλον φάρμακον πρὸς τὸν κατάλληλον σκοπόν. Δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι διὰ τὸν ἄσωτον υἱὸν τῆς παραβολῆς, ὅταν ἐξεδήλωσε τὴν διάθεσιν τῆς ἀποστασίας, ἐχρησιμοποιήθησαν καὶ συμβουλαὶ καὶ νουθεσίαι καὶ ὅλα τὰ πειστικὰ μέσα, ποὺ ἁρμόζουν εἰς ἐλευθέρους ἀνθρώπους διὰ νὰ ὑπακούουν θεληματικῶς εἰς τὸν νόμον τοῦ Θεοῦ. Ἀλλ' αὐτὰ ἀποδεικνύονται ἀνίσχυρα, ὅταν ἡ ἁμαρτία γεμίσῃ τὸν νοῦν μὲ τοὺς καπνοὺς τῆς ἐγωϊστικῆς ἀποστασίας, ὅταν σκληρύνῃ τὴν καρδίαν μὲ τὰς ἡδονάς της καὶ τὰ δηλητήριά της, ὅταν αἰχμαλωτίσῃ τὴν θέλησιν μὲ τὴν δαιμονικὴν ὁρμήν της. Αἱ τότε μόνον «ἡ παιδεία Κυρίου ἀνοίγει τὰ ὦτα». Μόνον ὁ πόνος μαλακώνει τὴν καρδίαν, ὅπως ἡ φωτιὰ τὸν σίδηρον, διὰ νὰ ποθήσῃ τὴν μετάνοιαν· καθαρίζει τὸν νοῦν διὰ νὰ ἴδῃ καὶ μισήσῃ τὴν ἀπάτην τῆς ἁμαρτίας· ἐλευθερώνει τὴν θέλησιν διὰ νὰ ἀποφασίσῃ τὴν ἐπιστροφήν.

Ὁ ἄσωτος μόνον ὅταν ἔχασε τὰ πλούτη του, ὅταν κατήντησε δοῦλος ἐλεεινὸς καὶ χοιροβοσκὸς ἐξηυτελισμένος, γυμνὸς καὶ πεινασμένος, μόνον τότε «ἦλθεν εἰς ἑαυτόν», ἦλθε στὰ σωστά του, ᾐσθάνθη ὅτι χάνεται, καὶ ἔλαβε τὴν ἡρωϊκὴν ἀπόφασιν: «ἀναστὰς ἐπιστρέψω πρὸς τὸν πατέρα μου καὶ ἐρῶ αὐτῷ, πάτερ ἥμαρτον». Ἐὰν τὸν παράλυτον τῆς Καπερναούμ, τὸν ὁποῖον κατεβίβασαν ἀπὸ τὴν στέγην ἔμπρὸς εἰς τὸν Κύριον, ἡ ὀδυνηρὰ ἀσθένεια δὲν τὸν ἔρριπτεν εἰς τὸ κρεββάτι ὡς ἕνα ζωντανὸν πτῶμα, εἶναι ζήτημα ἂν θὰ ἄφινέ ποτε τὴν ἁμαρτίαν καὶ ἂν θὰ ἐπλησίαζέ ποτε τὸν Σωτῆρα. Ἀλλὰ τώρα, ἐξαγνισθεὶς διὰ τῆς ἀσθενείας καὶ μετανοήσας, ἀκούει ἀπὸ τὸ στόμα τοῦ Σωτῆρος: «Τέκνον, ἀφέωνταί σοι αἱ ἁμαρτίαι σου». Καὶ ἐὰν ὁ ἄλλος παράλυτος τῆς Βηθεσδά, ποὺ ἐκοίτετο ἐπὶ τριάντα ὀκτὼ ἔτη, δὲν ἐκαθαρίζετο εἰς τὸ καμίνι τοῦ πόνου ἀπὸ τὴ σκωριὰ τῆς ἁμαρτίας, δὲν θὰ ἐγνώριζέ ποτε τὸν Σωτῆρα καὶ δὲν θὰ ἤκουε τὴν σωτήριον καὶ δι' ἐκεῖνον καὶ δι' ἡμᾶς συνταγήν: «Μηκέτι ἁμάρτανε, ἵνα μὴ χεῖρόν τί σοι γένηται». Διότι καὶ τῶν μακροτάτων ἐπὶ γῆς πόνων καὶ τῆς ἰσοβίου θλίψεως ὑπάρχουν καὶ χειρότεροι πόνοι, εἰς τοὺς ὁποίους ὁ ἀμετανόητος ἄνθρωπος δύναται νὰ καταντήσῃ.

Δὲν ὑπάρχει λοιπὸν φάρμακον εὐεργετικώτερον ἀπὸ τὸν πόνον καὶ σκοπὸς ἀνώτερος ἀπὸ τὴν εἰς τὸν Θεὸν μετάνοιαν καὶ ἐπιστροφήν, εἰς τὴν ὁποίαν ὁ πόνος ἀποβλέπει, καὶ τὴν ὁποίαν ἡ θλίψις κατεργάζεται. Δὲν ὑπάρχει δὲ γνῶσις χρησιμωτέρα διὰ τὸν ἐπὶ γῆς ἄνθρωπον, καὶ ἰδιαιτέρως διὰ τὸν Χριστιανόν, ἀπὸ τὴν γνῶσιν ταύτην περὶ τοῦ σκοποῦ τοῦ πόνου. Πόσα δάκρυα θὰ ἐσπογγίζοντο, πόσα σκότη θὰ διεφωτίζοντο, πόσαι καρδίαι θὰ παρηγοροῦντο, πόσοι πονοῦντες θὰ εὕρισκον ταχυτέραν τὴν θεραπείαν τοῦ πόνου των, ἐὰν ἤθελαν νὰ μάθουν καὶ νὰ πιστεύσουν εἰς τὸν εὐεργετικώτατον σκοπόν, τὸν ὁποῖον ὁ Θεὸς διὰ τοῦ πόνου των ἑτοιμάζει! Ἀσφαλῶς τότε θὰ ἔβλεπαν, ὅτι ὁ πόνος εἶναι τὸ εὐεργετικὸν μαχαῖρι τοῦ χειρουργοῦ ἰατροῦ. Καὶ ὄχι μόνον θὰ ὑπέμειναν καρτερικῶς, ἀλλὰ καὶ θὰ ηὐχαρίστουν εὐγνωμόνως τὸν ἀγαθὸν Ἰατρόν. Διότι αὐτοὶ Τὸν ἐγκατέλειψαν, ἀλλ' Αὐτὸς δὲν τοὺς ἐγκατέλειψεν. Αὐτοὶ τὸν ἀπέφευγαν, Αὐτὸς τοὺς ἐπεσκέφθη διὰ τοῦ πόνου, τοὺς ἐκάλεσε διὰ τοῦ πόνου, τοὺς ὁδηγεῖ διὰ τοῦ πόνου εἰς τὴν ἄλυπον καὶ μακαρίαν ζωήν.

ΚΥΡΙΑΚΗ 20 ΙΟΥΝΙΟΥ

ΤΟ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ

(Κυρ. Πεντηκοστῆς. Ἰωάν. ζ' 37—52 καὶ η' 12).
Βλέπε Καινὴν Διαθήκην, ἔκδοσιν «Ζωῆς», σελ. 299.

Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ

(Κυρ. Πεντηκοστῆς. Πράξ. β' 1—11).
Βλέπε Καινὴν Διαθήκην, ἔκδοσιν «Ζωῆς», σελ. 351.

ΟΜΙΛΙΑ
ΕΙΣ ΤΟΝ ΑΠΟΣΤΟΛΟΝ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

1.—Μεγάλη ἑορτὴ διὰ τοὺς Ἑβραίους ἦτο ἡ Πεντηκοστή. Μεγάλη ἑορτὴ καὶ δι' ἡμᾶς τοὺς χριστιανοὺς ἡ σημερινὴ ἡμέρα. Ἐκεῖνοι ἑώρταζον τὴν παραλαβὴν τοῦ Μωσαϊκοῦ νόμου. Ἡμεῖς ἑορτάζομεν τὴν ἀποκάλυψιν τοῦ νέου Νόμου τῆς χάριτος. Τότε κατῆλθεν ὁ Θεὸς εἰς τὸ ὄρος Σινά. Τώρα ἐπεφοίτησε τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον ἐπὶ τοὺς Ἀποστόλους. «Πεντηκοστὴν ἑορτάζομεν καὶ Πνεύματος ἐπιδημίαν». Πράγματι. Τοῦτο ἐγένετο πεντήκοντα ἡμέρας μετὰ τὴν ἔνδοξον Ἀνάστασιν, δέκα μετὰ τὴν θείαν Ἀνάληψιν. Ἦτο ἡ ἐνάτη πρωϊνὴ ὥρα τῆς ἡμέρας ἐκείνης. Οἱ μαθηταὶ συγκεντρωμένοι εἰς τὸ αὐτὸ μέρος ἀνέμενον τὴν ἐκπλήρωσιν τῆς ἐπαγγελίας τοῦ Διδασκάλου, ἡ ὁποία ἔλεγεν ὅτι θὰ λάβουν τὴν δωρεὰν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Καὶ ἰδοὺ «Ἐγένετο ἄφνω ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἦχος ὥσπερ φερομένης πνοῆς βιαίας, καὶ ἐπλήρωσεν ὅλον τὸν οἶκον οὗ ἦσαν καθήμενοι». Πῶς κατέρχεται λοιπὸν τὸ Πνεῦμα; Ὡς φύσημα καὶ πνοὴ ἀνέμου ὁρμητικὴ καὶ βιαία, διὰ νὰ ἐξυπνήσῃ τὸν κόσμον ἀπὸ τὸν ὕπνον τῆς ἁμαρτίας, διὰ νὰ φανερώσῃ τὴν ἀκατανίκητον δύναμιν τοῦ Θεοῦ. Καὶ πῶς παρουσιάζεται εἰς τὰ ὄμματα τῶν Ἀποστόλων; Ὡς γλῶσσαι πύριναι, ποὺ φωτίζουν τὸν νοῦν καὶ θερμαίνουν τὴν ψυχὴν καὶ κατακαίουν τὴν ἁμαρτίαν καὶ ἁγιάζουν τὴν καρδίαν. «Καὶ ὤφθησαν αὐτοῖς διαμεριζόμεναι γλῶσσαι ὡσεὶ πυρός, ἐκάθισέ τε ἐφ' ἕνα ἕκαστον αὐτῶν». Ἀλλὰ τί ἔκαμαν διὰ νὰ λάβουν τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον οἱ θεῖοι Ἀπόστολοι; Ἦσαν συγκεντρωμένοι ἐπὶ τὸ αὐτό. «Ἐν τῷ συμπληροῦσθαι τὴν ἡμέραν τῆς Πεντηκοστῆς, σημειώνει ὁ θεηγόρος Λουκᾶς, ἦ σ α ν ἅ π α ν τ ε ς ὁ μ ο θ υ μ α δ ὸ ν ἐ π ὶ τ ὸ α ὐ τ ό». Τοὺς εἶχεν εἴπει ὁ Διδάσκαλός των νὰ μὴ ἀπομακρυνθοῦν ἀπὸ τὴν Ἱερουσαλήμ. Τὸ ἔκαμαν. Τοὺς συνεβούλευσε νὰ μὴ ἀποχωρίζωνται ἀπ' ἀλλήλων. Τὸ ἐτήρησαν. Κανεὶς δὲν ἔλειπεν ἀπὸ τὴν συγκέντρωσιν ἐκείνην. Ὅλοι μαζῇ εὑρίσκοντο εἰς τὸν ἱερὸν ἐκεῖνον τόπον μὲ τὰς αὐτὰς σκέψεις εἰς τὸν νοῦν· μὲ τὸν αὐτὸν πόθον εἰς τὴν καρδίαν· μὲ τὴν αὐτὴν προσευχὴν εἰς τὸ στόμα· μὲ τὸν αὐτὸν σκοπὸν καὶ τὴν αὐτὴν προσδοκίαν καὶ ἐλπίδα. «Ἦσαν ἅπαντες ὁμοθυμαδὸν ἐπὶ τὸ αὐτό». Καὶ τότε «ἐπλήσθησαν ἅπαντες Πνεύματος Ἁγίου».

Τί βεβαιώνει τοῦτο; Ὅτι τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον κατέρχεται ἐκεῖ, ὅπου ὑπάρχει ὁμόνοια καὶ ἀγάπη καὶ ἑνότης καὶ σύμπνοια, μία ψυχὴ καὶ μία καρδία εἰς τὸ πλῆθος τῶν πιστῶν. Αὐτὸ θὰ εἴπῃ Ἐκκλησία Θεοῦ ζῶντος. Καὶ αὐτὸ πρωτίστως καὶ κυρίως ζητεῖ ἀπὸ τοὺς χριστιανούς Του ὁ Χριστός. Καὶ αὐτὸ εἶνε ἔμπρακτος ἀπόδειξις πειθαρχίας καὶ ὑπακοῆς εἰς τὰς ἐντολάς Του. Μὴ ἀκούεις λοιπόν, χριστιανέ μου, τοὺς πλάνους καὶ γόητας καὶ ἀντιχρίστους καὶ μὴ ἀποχωρίζεσαι ἀπὸ τὴν Ἐκκλησίαν. Μὴ φοβεῖσαι τὰς

ΑΔΕΛΦΟΤΗΣ ΘΕΟΛΟΓΩΝ Η "ΖΩΗ,,

ΣΥΝΤΑΚΤΑΙ ΤΟΥ ΦΥΛΛΟΥ	Ἐπιστολαὶ καὶ ἐμβάσματα
ΣΕΡΑΦΕΙΜ ΠΑΠΑΚΩΣΤΑΣ ΙΓΝΑΤΙΟΣ ΚΟΛΙΟΠΟΥΛΟΣ ΠΑΝΑΓ. ΤΡΕΜΠΕΛΑΣ ΔΗΜ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ	πρὸς κ. ΙΩΑΝ. ΚΟΛΙΟΠΟΥΛΟΝ Ἱπποκράτους 189 ΑΘΗΝΑΣ (7)

Ἱδρυτής: Ἀρχιμ. ΕΥΣΕΒΙΟΣ ΜΑΤΘΟΠΟΥΛΟΣ († 1929)
Συντάκτης: Ἀρχιμ. ΔΙΟΝ. ΦΑΡΑΖΟΥΛΗΣ († 1920)

κρίσεις τῶν ἀνθρώπων τὰς εἰρωνικάς. Μὴ δελεάζεσαι ἀπὸ τοὺς πειρασμοὺς καὶ τὰ σκάνδαλα τῆς ἁμαρτίας καὶ μὴ ἐγκαταλείπεις τὰς ἱερὰς συνάξεις καὶ ἀκολουθίας. Ἔξω τῆς Ἐκκλησίας δὲν ὑπάρχει σωτηρία. Μακρὰν τῆς προσευχῆς καὶ τῶν ἱερῶν μυστηρίων δὲν ὑπάρχει Πνεῦμα Ἅγιον καὶ χάρις καὶ δωρεὰ τοῦ Θεοῦ σωτήριος καὶ ἀνακαινιστική. Λοιπόν. Κήρυγμα ἀκούεις; Σπεῦδε. Εἶνε ἡ πνοὴ τοῦ Πνεύματος τοῦ Ἁγίου. Συγκέντρωσιν τῶν πιστῶν βλέπεις εἰς τὸν Ναὸν τοῦ Θεοῦ; Εἶνε παραγγελία τοῦ Κυρίου. Θὰ τελεσθῇ τὸ μυστήριον τὸ ἁγιώτατον καὶ θεῖον. Θὰ γίνῃ προσευχὴ πάνδημος καὶ θερμή. Πολλοὺς θέλει νὰ βλέπῃ ὁ Χριστός. Εἰς τὸ μέσον τῶν πολλῶν εὑρίσκεται ὁ Κύριος. Καὶ εἰς τὸ πλῆθος τῶν πιστῶν πέμπει τὸν ἀγαθὸν Παράκλητον ὁ θεῖος Λυτρωτής. Ἡνωμένος καὶ σὺ μαζῇ των εἰς τὴν προσευχήν, εἰς τὸ κήρυγμα, εἰς τὴν θείαν Λειτουργίαν, εἰς τὴν αὐτὴν πίστιν καὶ ἐλπίδα, θὰ λάβῃς τὴν δωρεὰν τοῦ Πνεύματος τοῦ Ἁγίου, ἡ ὁποία ἀνακαινίζει καὶ μεταμορφώνει τὸν ἄνθρωπον. Καὶ τοῦτο βλέπομεν εἰς τοὺς Ἀποστόλους.

2.—Εἶνε γνωστόν, ὅτι οἱ Ἀπόστολοι ἦσαν τῆς κατωτέρας κοινωνικῆς τάξεως ἄνθρωποι. Ἁλιεῖς τῆς Γαλιλαίας οἱ περισσότεροι. Ποίαν μόρφωσιν νὰ ἔχουν; Ἦσαν, λοιπόν, ἁπλοϊκοὶ καὶ ἀγράμματοι. Ἀκόμη δέ, καὶ δειλοὶ καὶ ἄτολμοι. Τόσον μάλιστα δειλοί, ὥστε ὁ φόβος μιᾶς ὑπηρετρίας εἶχε κάμει τὸν Πέτρον νὰ ἀρνηθῇ τὸν Διδάσκαλόν του μὲ ὅρκους καὶ ἀναθέματα, ἡ δὲ παρουσία τῶν στρατιωτῶν εἰς τὸν κῆπον τῆς Γεθσημανῆ ἔτρεψεν εἰς φυγὴν τοὺς ἄλλους συμμαθητάς του. Ἐπὶ πλέον, κακίαι καὶ ἐλαττώματα δὲν ἔλειπαν ἀπὸ τὰς ψυχάς των, ὅπως φαίνεται ἀπὸ τὰ ἱερὰ εὐαγγέλια. Ἀλλ' ἰδοὺ τώρα οἱ μικροὶ καὶ δειλοὶ καὶ ἀμόρφωτοι ἀναδεικνύονται πάνσοφοι τῆς οἰκουμένης διδάσκαλοι, ἀτρόμητοι κήρυκες τῆς ἀληθείας, τέλεια ὑποδείγματα αὐταπαρνήσεως καὶ αὐτοθυσίας. Ναί. Διότι, τί ἔγινε μὲ τὴν κάθοδον τοῦ Ἁγίου Πνεύματος; «Ἤρξαντο λαλεῖν ἑτέραις γλώσσαις καθὼς τὸ Πνεῦμα ἐδίδου αὐτοῖς ἀποφθέγγεσθαι». Κηρύττουν μὲ ξένας γλώσσας, τὰς ὁποίας πρότερον δὲν ἐγνώριζον. Καὶ τί κηρύττουν; Τὰ μεγαλεῖα τοῦ Θεοῦ! Πρὸς ποίους κηρύττουν; Πρὸς τοὺς ἐχθρούς, τοὺς φονεῖς καὶ σταυρωτὰς τοῦ Ἰησοῦ. Καὶ τί τοὺς κηρύττουν; Τὴν μετάνοιαν καὶ τὴν πίστιν τὴν εἰς τὸν Κύριον Ἰησοῦν Χριστόν. Ποία σοφία! Ποία τόλμη! Ποία αὐταπάρνησις καὶ αὐτοθυσία! Πλήθη λαῶν εὑρίσκοντο τότε εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα ἀπὸ ὅλα τὰ μέρη τοῦ κόσμου. «Πάρθοι καὶ Μῆδοι καὶ Ἐλαμῖται, καὶ οἱ κατοικοῦντες τὴν Μεσοποταμίαν, Ἰουδαίαν τε καὶ Καππαδοκίαν, Πόντον καὶ τὴν Ἀσίαν, Φρυγίαν τε καὶ Παμφυλίαν, Αἴγυπτον καὶ τὰ μέρη τῆς Λιβύης τῆς κατὰ Κυρήνην, καὶ οἱ ἐπιδημοῦντες Ρωμαῖοι, Ἰουδαῖοί τε καὶ προσήλυτοι, Κρῆτες καὶ Ἄραβες». Ὅλοι αὐτοὶ ποὺ ἐγνώριζον ἢ εἶχον ἀκούσει διὰ τοὺς Ἀποστόλους «ἐξίσταντο καὶ

ἐθαύμαζον λέγοντες πρὸς ἀλλήλους· οὐχ ἰδοὺ πάντες οὗτοί εἰσιν οἱ λαλοῦντες Γαλιλαῖοι; Καὶ πῶς ἡμεῖς ἀκούομεν λαλούντων αὐτῶν ταῖς ἡμετέραις γλώσσαις τὰ μεγαλεῖα τοῦ Θεοῦ;». Τοιουτοτρόπως ἀνακαινίζει καὶ μεταβάλλει τοὺς ἀνθρώπους τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον, ὥστε νὰ θαυμάζουν οἱ ἄνθρωποι, νὰ χαίρουν οἱ φίλοι, νὰ συγχύζωνται οἱ ἐχθροί, νὰ εὐφραίνεται ἡ Ἐκκλησία, νὰ δοξάζεται ὁ Θεός.

Σήμερον θὰ κλίνωμεν καὶ ἡμεῖς τὰ γόνατα καὶ τὰς καρδίας διὰ νὰ δεχθῶμεν τὴν χάριν τοῦ παναγίου Πνεύματος. Δὲν εἴμεθα τέλειοι καὶ ὁλόκληροι καὶ ἀναγεγεννημένοι. Τὰ πράγματα βεβαιώνουν καὶ αἱ περιστάσεις τῆς ζωῆς μας μαρτυροῦν ὅτι εἴμεθα μωροὶ καὶ ἀνόητοι καὶ ἄγνοια παχυλὴ τοῦ νόμου τοῦ Θεοῦ κατέχει τὰς ψυχάς μας· ὅτι μᾶς λείπει τὸ θάρρος καὶ ἡ παρρησία διὰ νὰ ὁμολογῶμεν τὴν ἀλήθειαν καὶ τὴν πίστιν μας· ὅτι ἐλαττώματα καὶ πάθη καὶ κακίαι τυραννοῦν τὴν ζωήν μας. Μὲ τὴν συναίσθησιν αὐτὴν ἂς γονατίσωμεν. Καὶ ἂς παρακαλέσωμεν θερμῶς τὸν ἀγαθὸν Παράκλητον νὰ μᾶς φωτίσῃ, νὰ μᾶς ὁδηγήσῃ εἰς πᾶσαν τὴν ἀλήθειαν, νὰ μᾶς δώσῃ θάρρος διὰ νὰ ὁμολογῶμεν τὴν πίστιν μας ἐνώπιον μικρῶν καὶ μεγάλων, ἐνώπιον φίλων καὶ ἐχθρῶν, καὶ νὰ μᾶς ἐλευθερώσῃ ἀπὸ τὰ ἄνομα καὶ ὀλέθρια πάθη τῆς ἁμαρτίας μὲ ἕνα λόγον, νὰ μᾶς ἀναγεννήσῃ. Καὶ τότε θαυμάζοντες καὶ ἡμεῖς τὰ μεγαλεῖα τοῦ Θεοῦ εἰς τὰς ψυχάς μας, αἰώνιον εὐγνωμοσύνην καὶ δόξαν θὰ ἀναπέμπωμεν προσκυνοῦντες τὴν Ἁγίαν Τριάδα, τὸν Πατέρα, τὸν Υἱὸν καὶ τὸ Ἅγιον Πνεῦμα.

ΔΙΔΑΧΑΙ ΠΑΤΕΡΩΝ

Ἡ πλήρης μεταβολή.

Κύτταξε τώρα τὸν οὐρανὸν καὶ μὲ τὸν νοῦν σου διάβα εἰς τὰ ὑπὲρ τὸν οὐρανόν, σκέψου τὸν μετασχηματισμὸν ὁλοκλήρου τῆς κτίσεως· διότι δὲν θὰ μείνῃ ὅπως εἶναι τώρα, ἀλλὰ θὰ γίνῃ πολὺ καλυτέρα καὶ λαμπροτέρα· ἢ μᾶλλον ὅση διαφορὰ ὑπάρχει τοῦ μολύβδου πρὸς τὸν ἀκτινοβολοῦντα χρυσόν, τόσον ἀπὸ τὴν σημερινὴν κατάστασιν θὰ εἶναι καλυτέρα ἡ κατάστασις εἰς τὴν οὐράνιον βασιλείαν τοῦ Θεοῦ, ὅπως λέγει καὶ ὁ μακάριος Παῦλος. «Ὅτι καὶ αὐτὴ ἡ κτίσις ἐλευθερωθήσεται ἀπὸ τῆς δουλείας τῆς φθορᾶς» (Ρωμ. 8, 21). Διότι τώρα μὲν ἐπειδὴ ἡ κτίσις μετέχει τῆς φθορᾶς, πάσχει πολλά, ὁποῖα εἶναι φυσικὸν νὰ παθαίνουν τὰ φθαρτὰ σώματα. Τότε δέ, ἀφοῦ ἀπαλλαγῇ ἀπὸ ὅλα αὐτά, θὰ μᾶς δείξῃ ἄφθαρτον τὴν ὡραιότητα. Ἐπειδὴ πρόκειται νὰ ὑποδεχθῇ ἄφθαρτα σώματα, καὶ αὐτὴ τότε λοιπὸν θὰ μεταβληθῇ ἐπὶ τὸ καλύτερον. Οὐδαμοῦ τότε στάσις καὶ μάχη· διότι θὰ εἶναι πολλὴ ἡ συμφωνία τοῦ χοροῦ τῶν ἁγίων, οἱ ὁποῖοι ὅλοι θὰ ὁμογνωμονοῦν πρὸς ἀλλήλους πάντοτε. Δὲν θὰ φοβούμεθα ἐκεῖ τὸν διάβολον καὶ τὰς ἐπιβουλὰς τῶν δαιμόνων, οὔτε τὴν ἀπειλὴν τῆς γεέννης, οὔτε τὸν θάνατον, οὔτε τοῦτον τὸν τωρινόν, οὔτε ἐκεῖνον (τὸν αἰώνιον) ποὺ εἶναι πολὺ χειρότερος ἀπὸ τοῦτον, ἀλλὰ κάθε τέτοιος φόβος θὰ διαλυθῇ. Καὶ ὅπως ἕνα βασιλόπουλο ποὺ ἀνετρέφετο προτήτερα μὲ ἁπλοὺς τρόπους καὶ εὑρίσκετο ὑπὸ φόβον καὶ ἀπειλὰς διὰ νὰ μὴ γίνῃ μὲ τὰς ἀνέσεις χειρότερον καὶ ἀνάξιον τῆς πατρικῆς κληρονομίας, ὅταν παραστῇ ἀνάγκη νὰ ἀναλάβῃ τὸ βασιλικὸν ἀξίωμα, ἀφοῦ ἔξαφνα τὰ βγάλῃ ὅλα μαζὺ ἐκεῖνα καὶ φορέσῃ τὸ βασιλικὸν ἔνδυμα καὶ τὸ στέμμα καὶ τὸ περιστοιχίζουν πλῆθος δορυφόρων, προχωρεῖ μὲ πολὺ θάρρος, ἐκδιώξαν ἀπὸ τὴν ψυχὴν τὰ ταπεινὰ καὶ σκυθρωπά, καὶ ἄλλα ἀποκτῆσαν ἀντ' ἐκείνων, τοῦτο θὰ συμβῇ τότε καὶ εἰς ὅλους τοὺς ἁγίους.

(Χρυσόστομος)

«Ἐνέγκατε τῷ Κυρίῳ δόξαν καὶ τιμήν».

Δόξαν προσφέρει εἰς τὸν Θεόν, ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος, σύμφωνα μὲ τὴν Ἁγ. Γραφὴν (Παροιμ. 3,9), τιμᾷ τὸν Θεὸν μὲ τοὺς δικαίους κόπους του καὶ τοῦ προσφέρει ὡς θυσίαν ἀπὸ τοὺς καρποὺς τῶν ἐναρέτων ἔργων του. Ἀλλὰ καὶ κάθε ἕνας ποὺ ὁμιλεῖ περὶ τοῦ Θεοῦ μὲ τὸν ἁρμόζοντα τρόπον, ὥστε νὰ μὴ ἐκπίπτῃ ἀπὸ τὴν ὀρθὴν πίστιν περὶ Θεοῦ Πατρός, καὶ ἀπὸ τὴν Θεότητα τοῦ μονογενοῦς Υἱοῦ Του καὶ ἀπὸ τὸ ὀρθὸν φρόνημα τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, αὐτὸς προσφέρει εἰς τὸν Κύριον δόξαν καὶ τιμήν. Ἀκόμη δὲ μεγαλυτέραν δόξαν προσφέρει ἐκεῖνος, ὁ ὁποῖος δύναται νὰ ἐκθέτῃ τὸν τρόπον, κατὰ τὸν ὁποῖον ἐκτίσθησαν τὰ σύμπαντα καὶ πῶς συγκρατοῦνται μὲ τὴν πρόνοιαν τοῦ Θεοῦ, ποὺ φθάνει καὶ μέχρι τῶν πλέον μικρῶν δημιουργημάτων, καὶ πῶς ὕστερα ἀπὸ τὸ τέλος τοῦ κόσμου τούτου θὰ ὁδηγηθοῦν ὅλοι εἰς κρίσιν. Ἐκεῖνος, ὁ ὁποῖος μὲ καθαροὺς καὶ ὄχι συγκεχυμένους συλλογισμοὺς ἠμπόρεσε καὶ ὁ ἴδιος νὰ ἐξετάσῃ ἕκαστον δημιούργημα, καὶ ἀφοῦ τὰ ἐξήτασεν ὁ ἴδιος, δύναται καὶ εἰς τοὺς ἄλλους νὰ παραστήσῃ τὴν ἀγαθότητα τοῦ Θεοῦ καὶ τὴν δικαίαν κρίσιν, αὐτὸς εἶναι ὁ προσφέρων εἰς τὸν Κύριον δόξαν καὶ τιμήν. *(Μ. Βασίλειος)*

Χειρότερος καὶ ἀπὸ τὰ ζῷα.

Δὲν ἠμπορεῖ νὰ ὀνομάζῃ πατέρα τὸν φιλάνθρωπον Θεὸν ἐκεῖνος ποὺ ἔχει εἰς τὴν ψυχήν του διαθέσεις θηριώδεις καὶ ἀπανθρώπους. Διότι δὲν διασώζει τὰ γνωρίσματα τῆς ἀγαθότητος τοῦ ἐπουρανίου πατρός, ἀλλὰ μετεμόρφωσε τὸν ἑαυτόν του, ὥστε νὰ λάβῃ θηριώδη μορφήν, καὶ ἐξέπεσεν ἀπὸ τὴν θεϊκὴν εὐγένειαν. Διότι ὅταν κανεὶς πηδᾷ μὲν σὰν ταῦρος, κλωτσᾷ δὲ ὡς ὄνος, μνησικακῇ δὲ ὡς κάμηλος, καὶ εἶνε λαίμαργος ὅπως ἡ ἄρκτος, ἁρπάζῃ δὲ σὰν λύκος, κτυπᾷ δὲ σὰν σκορπιός, εἶνε ὕπουλος σὰν τὴν ἀλώπεκα καὶ χρεμετίζῃ διὰ τὰς γυναῖκας ὅπως ὁ θηλυμανὴς ἵππος, πῶς ἠμπορεῖ ἕνας τέτοιος ἄνθρωπος νὰ ἀναπέμψῃ πρὸς τὸν Υἱὸν τοῦ Θεοῦ τὴν πρέπουσαν προσευχὴν καὶ νὰ ὀνομάζῃ ἰδικόν του πατέρα τὸν Θεόν; Πῶς πρέπει λοιπὸν νὰ ὀνομάζεται αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος; Θηρίον; Ἀλλὰ τὰ θηρία κατέχονται μόνον ἀπὸ ἕνα ἐκ τῶν ἐλαττωμάτων αὐτῶν. Ἐνῷ αὐτὸς τὰ ἐμάζευσεν εἰς τὸν ἑαυτόν του ὅλα καὶ ἔγινεν ἀλογώτερος καὶ ἀπὸ τὰ ἄλογα ζῷα. *(Χρυσόστομος)*

Ἀπροθυμία τιμωρουμένη.

Ὄχι μόνον οἱ ἀσεβεῖς, ἀλλὰ καὶ ἐκεῖνοι ποὺ ἠμποροῦν μὲν νὰ ἀπομακρύνουν τοὺς ἄλλους ἀπὸ τὴν ἀσέβειαν, δὲν τὸ κάμνουν ὅμως εἴτε ἀπὸ ὀκνηρίαν εἴτε ἀπὸ ἀπροθυμίαν, ἐξ ἴσου τιμωροῦνται ὑπὸ τοῦ Θεοῦ.

(Ἰωάννης Δαμασκηνός)

Αἱ θλίψεις ἀπαραίτητοι διὰ τὴν σωτηρίαν μας.

Ἐκεῖνος ποὺ λέγει ὅτι δὲν πρέπει νὰ ἔχῃ θλίψεις ὁ δίκαιος ἄνθρωπος, εἶνε σὰν νὰ ὑποστηρίζῃ ὅτι δὲν ταιριάζει εἰς τὸν ἀθλητὴν νὰ ἔχῃ ἀνταγωνιστήν.

(Γρηγόριος Θεολόγος)

ΑΝΕΚΔΟΤΑ

ΔΙΑ ΤΟΥΣ ΧΛΕΥΑΖΟΝΤΑΣ ΤΑ ΘΕΙΑ

Ὁ αὐτοκράτωρ τῆς Πρωσσίας Φρειδερῖκος ὁ Β' εἶχε μεγάλην κλίσιν εἰς τὴν ἀστειολογίαν καὶ τὸ σκῶμμα. Εἴς κάποιο συμπόσιον εὗρε τὴν εὐκαιρίαν νὰ εἴπῃ μεταξὺ τῶν ἄλλων ἀστειοτήτων καὶ πολλὰ πράγματα κατὰ τῆς θρησκείας. Ἀλλ' ἐνῷ ἄλλοι συνδαιτημόνες ἐφαίνοντο ἐκ δουλικῆς ἀνθρωπαρεσκείας ἐπικροτοῦντες τὰς ἀσεβεῖς αὐτὰς ἀστειότητας, ἔλαβε τὸν λόγον ὁ στρατηγὸς Τσίθεν, ὁ ὁποῖος τοῦ εἶπε: «Μεγαλειότατε! γνωρίζεις πολὺ καλά, ὅτι εἰς τὸν πόλεμον κανένα κίνδυνον δὲν λογαριάζω καὶ γενικῶς ὅπου καὶ ἂν μετέβην, ἀφιέρωσα τὴν ζωήν μου διὰ σὲ καὶ τὴν πατρίδα. Τὸ φρόνημα ἐκεῖνο μὲ ἐμψυχώνει καὶ σήμερον. Καὶ ἐὰν εἶναι ὠφέλιμον καὶ διατάξῃς σύ, θέτω ὁλόκληρον τὸν ἑαυτόν μου εἰς τὴν διάθεσίν σου. Ἀλλὰ ὑπάρχει ἄνωθεν ἡμῶν πρόσωπον, τὸ ὁποῖον εἶναι πολὺ ἀνώτερον καὶ ἀπὸ σὲ καὶ ἀπὸ ὅλους τοὺς ἀνθρώπους: Καὶ τοῦτο εἶναι ὁ Σωτὴρ καὶ Λυτρωτὴς τοῦ κόσμου. Τοῦτον δὲν ἀνέχομαι νὰ Τὸν προσβάλλετε καὶ νὰ Τὸν χλευάζετε, διότι εἰς Αὐτὸν ἔχω ἐμπιστευθῆ τὴν πίστιν μου, τὴν παρηγορίαν μου, τὴν ἐλπίδα τῆς ζωῆς μου καὶ τοῦ θανάτου μου. Ἐὰν εἰς Αὐτὸν ὑποκλινώμεθα εὐλαβῶς, Μεγαλειότατε, ἐὰν πιστεύωμεν εἰς Αὐτὸν πραγματικῶς, τότε καὶ θὰ ὑποτασσώμεθα εἰλικρινῶς εἰς τοὺς πολιτικούς μας ἄρχοντας».

Πράγματι. Ὑποταγὴ εἰς ἐπιγείους ἄρχοντας χωρὶς σεβασμὸν πρὸς τὸν Θεόν, εἶναι ἡ ὑποκρισία καὶ συμφεροντολόγος κολακεία, ἡ δουλοφροσύνη **ἀθροίζουσα μῖσος δι' εὔθετον ὥραν.**

ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΧΡΟΝΟΥΣ ΤΩΝ ΔΙΩΓΜΩΝ

ΤΟ ΣΗΜΕΙΟΝ ΤΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥ

Ἡ καλλονή της, ἡ σοβαρότης της, ἡ ἱκετευτικὴ φωνή της συνήρπασαν τὸν νεαρὸν ἀξιωματικόν. Ἀλλὰ τί ἠμποροῦσε νὰ κάμῃ; Δὲν εἶχεν ἐξουσίαν νὰ συλλαμβάνῃ ἄνευ ἀδείας, ἢ νὰ ἐπιτρέπῃ εἰς ὁποιονδήποτε νὰ ἐπισκεφθῇ τοὺς φυλακισμένους. Ἀλλὰ πάλιν αὐτὴ δὲν ἠμποροῦσε νὰ κάμῃ κακόν, καθὼς εἶχεν εἴπει ἡ ἰδία. Ὁ ἀξιωματικὸς δὲν θὰ ἐδίσταζεν, ἐὰν εἶχε τὴν ἀπαιτουμένην ἄδειαν. Ἀλλὰ δὲν τὴν εἶχε.

—Λυποῦμαι, διότι ἀναγκάζομαι νὰ ἀρνηθῶ κάτι εἰς ἕνα τόσον ὡραῖον πλάσμα, ἀλλ' αὐτὸ ποὺ ζητεῖς ὑπερβαίνει τὰς δυνάμεις μου, εἶπεν ἐκεῖνος μετά τινα σιωπήν. Πῶς ὀνομάζεσαι;

—Μερκία, ἀπήντησεν ἐκείνη.

—Μὰ τὴν Ἥραν, ὡραῖον ὄνομα. Λοιπόν, χαριτωμένη Μερκία, πήγαινε εἰς τοὺς γονεῖς σου. Μαζί τους θὰ εἶσαι ἀσφαλεστέρα, σὲ βεβαιώνω περὶ αὐτοῦ..... ἐκτὸς ἂν οἱ γονεῖς σου εὑρίσκωνται μαζὶ μὲ ἐκείνους, εἰς τοὺς ὁποίους ζητεῖς νὰ εἰσέλθῃς. Μήπως συμβαίνει αὐτό;

—Ἀλλοίμονον, κύριε, οἱ γονεῖς μου ἔχουν ἀποθάνει.

—Ἔτσι; εἶσαι μόνη λοιπόν, ἔ; Τότε μία σκέψις ἦλθεν εἰς τὸν νοῦν τοῦ ἀξιωματικοῦ ὅτι δηλαδὴ ἡ κόρη ἐζήτει τὴν ἄδειαν νὰ εἰσέλθῃ πρὸς χάριν κάποιου ἐραστοῦ, διὰ τὸν ὁποῖον ἐθυσίαζε καὶ αὐτὴν τὴν ἐλευθερίαν της.

—Ὥστε οἱ γονεῖς σου ἔχουν ἀποθάνει καὶ εἶσαι μόνη, ἔ; εἶπε. Τότε ζητεῖς κάποιον ἐραστὴν εἰς τὴν φυλακήν. Μὰ τὸν Δία, αὐτὸς εἶναι τυχηρὸς ἄνθρωπος. Ἀλλὰ μεταξὺ αὐτῶν τῶν ἀποστατῶν Χριστιανῶν δὲν εἶδα κανένα, ὁ ὁποῖος νὰ εἶναι ἄξιος τῆς καλλονῆς σου, κόρη μου. Λησμόνησέ τον καὶ πάρε κανένα ἔντιμον Ρωμαῖον στρατιώτην. Ὑπάρχουν πολλοί, ποὺ θὰ ἤθελαν εὐχαρίστως νὰ πάρουν τὴν θέσιν του· δὲν εἶν' ἔτσι, σύντροφοι;

—Βέβαια, βέβαια, ἐπεκύρωσαν οἱ ἄλλοι μὲ κτηνώδη γέλωτα.

Πραγματικῶς ἡ Μερκία δὲν εἶχε καλυτερεύσει τὴν θέσιν της μὲ τὸ ὅτι ἐδραπέτευσεν ἀπὸ τὸ μέγαρον τοῦ Μάρκου. Ἀκόμη παρεκάλει νὰ τῆς ἐπιτραπῇ ἡ εἴσοδος. Ἡ τρυφερὰ καρδιά της ὑπέφερε, διότι ἤθελε νὰ εἶναι μαζὶ μὲ τοὺς ἀρρώστους καὶ τοὺς πληγωμένους, διὰ νὰ ἐπιμεληθῇ τὰς πληγάς των καὶ νὰ τοὺς παρηγορήσῃ. Ἀλλ' ἡ ἀπάντησις εἰς ὅλας τὰς ἱκεσίας της ἦσαν εἰρωνεῖαι καὶ γέλωτες. Ἡ μόνη πιθανότης ἦτο, κατὰ τὴν σκέψιν τοῦ ἀξιωματικοῦ, ὅτι κάποιος νέος μεταξὺ τῶν Χριστιανῶν ἦτο ἐραστὴς τῆς κόρης. Ὄχι λοιπόν· δὲν ἠμποροῦσε νὰ εἰσέλθῃ. Οἱ φρουροὶ ἦσαν ἕτοιμοι νὰ τὴν ἀπομακρύνουν ἀπὸ ἐκεῖ, ὅταν αἴφνης ἕνα ἀπροσδόκητον γεγονὸς ἦλθε νὰ τῆς ἱκανοποιήσῃ τὴν ζωηρὰν καὶ ἐπίμονον ἐπιθυμίαν της. Τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἐξῆλθεν ἀπὸ τὴν φυλακὴν ὁ Λικίνιος, ὁ ὁποῖος ἀνεγνώρισεν ἀμέσως τὴν Μερκίαν.

—Ἔτσι; ἐσκέφθη. Αὐτὸς εἶναι ὁ τρόπος, μὲ τὸν ὁποῖον ὁ εὐγενὴς Μᾶρκος τηρεῖ τὴν ὑπόσχεσίν του. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον θεωρεῖ τὸν ἑαυτόν του ὑπεύθυνον ἀπέναντι τοῦ Νέρωνος διὰ τὴν ἀσφαλῆ φύλαξιν τῶν αἰχμαλώτων του. Ἡ κτηνώδης μορφή του παρουσίαζεν ἕνα ἀγριωπὸν μειδίαμα, καθὼς παρετήρει τὴν Μερκίαν. Ἰδοὺ πολύτιμα νέα διὰ τὸν Τιγγελιανὸν καὶ τὸν Νέρωνα. Ἡ κόρη αὐτή, ἡ ὁποία εἶχε τόσον μαγεύσει τὸν Μᾶρκον, ἦτο ἐλευθέρα. Ἡ συμπεριφορὰ τοῦ Λικινίου ἦτο φανερά· ἔπρεπε νὰ τὴν συλλάβῃ. Εἶναι ἀληθὲς ὅτι, ἁπλῶς ὡς ἀγορανόμος, δὲν εἶχεν ἐξουσίαν νὰ διατάξῃ σύλληψιν, ἀλλ' ὁ Τιγγελιανὸς εἶχε παραγγείλει, ὅπως ὅλοι οἱ συλληφθέντες εἰς τὸ Δασύλλιον τιμωρηθοῦν. Θὰ ἔπραττε λοιπὸν ὁ Λικίνιος σύμφωνα πρὸς τὰς διαταγὰς αὐτάς, ἂν ἐφυλάκιζεν ἐκ νέου τὴν κόρην. Ἔλαβε τὴν ἀπόφασίν του. Αὐτὸ θὰ ἔκαμνεν.

Ἀφοῦ ἐπροχώρησε πρὸς τὸν ὅμιλον τῶν φρουρῶν, ἠρώτησε μὲ ὕφος αὐστηρόν:

—Τί συμβαίνει ἐδῶ; Ποία εἶναι αὐτὴ ἡ γυναῖκα;

Ἡ Μερκία ἀνεγνώρισε τὸν Λικίνιον καὶ ὠπισθοχώρησε φοβισμένη. Αὐτὸς δὲν εἶχεν ἐπιχειρήσει νὰ τὴν φονεύσῃ εἰς τὸ Κεστιανὸν δασύλλιον; Αὐτὸς δὲν ἔσφαξε τὸν ἀγαθὸν Τῖτον; Τὰ χέρια του δὲν ἦσαν βαμμένα μὲ τὸ αἷμα πολλῶν ἀπὸ τοὺς ἀγαπητοὺς ἀδελφούς της Χριστιανούς;

—Εἶναι μία ἀπὸ τὰς Χριστιανάς, ἀγορανόμε, ἀπήντησεν ὁ ἀξιωματικός.

—Τί θέλει ἐδῶ; ἠρώτησεν ὁ Λικίνιος.

—Ζητεῖ τὴν ἄδειαν νὰ συλληφθῇ καὶ νὰ εἰσαχθῇ πλησίον τῶν ἄλλων ὀπαδῶν τῆς αἱρέσεώς της, οἱ ὁποῖοι εὑρίσκονται μέσα.

—Ἀλήθεια; Ἂς ἐκπληρωθῇ ἡ ἐπιθυμία της.

ΕΠΙ ΤΩΝ ΓΕΓΟΝΟΤΩΝ

Ἡ Ἀνάστασις, ἡ Ἀνάληψις καὶ ἡ... «διανόησις».

Διὰ τῆς προχθεσινῆς ἑορτῆς τῆς ἀναλήψεως τοῦ Κυρίου συνεπληρώθη ὁ πασχαλινὸς κύκλος τῶν ἑορτῶν. Καὶ εἶναι διὰ τοῦτο εὐκαιρία νὰ σημειώσωμεν ἕνα γεγονὸς χαρακτηριστικὸν τῆς μεταβολῆς, ἡ ὁποία σημειοῦται μὲν ἐμφανῶς εἰς τὴν στάσιν τῆς «διανοήσεως» ἐν Εὐρώπῃ ἔναντι τοῦ Χριστιανισμοῦ, εἶναι ὅμως ἀκόμη ἄγνωστος, δυστυχῶς, εἰς τοὺς περισσοτέρους Ἕλληνας «διανοουμένους», ἐπιμένοντας νὰ ζοῦν μὲ τὴν νοοτροπίαν τοῦ 19ου αἰῶνος.

Τὸ ἐπίτομον γαλλικὸν ἐγκυκλοπαιδικὸν Λεξικὸν «Petit Larousse», *ἐν χρήσει εἰς ὅλα τὰ ἀνώτερα γαλλικὰ ἐκπαιδευτήρια, ἀλλὰ καὶ εἰς τὰς μορφωμένας οἰκογενείας, εἶναι ἀρκετὰ γνωστὸν καὶ διαδεδομένον καὶ εἰς τὴν Ἑλλάδα. Λοιπὸν εἰς τὰς παλαιοτέρας ἐκδόσεις τοῦ Λεξικοῦ αὐτοῦ ἐν τῇ λέξει «Ἰησοῦς» ἀνεφέρετο, ὅτι ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ἀπέθανεν ἐπὶ τοῦ σταυροῦ. Ἀλλὰ ἀπεσιωπᾶτο ἐντελῶς ἡ Ἀνάστασις. Τώρα ὅμως ἡ τελευταία ἔκδοσις, ἐσχάτως κυκλοφορήσασα, ἀκολουθεῖ τὴν νέαν στροφὴν τῆς εὐρωπαϊκῆς διανοήσεως ἔναντι τοῦ Χριστιανισμοῦ. Ἀναγράφει καὶ τὴν Ἀνάστασιν καὶ τὴν Ἀνάληψιν τοῦ Κυρίου. Αὐτὰ εἰς τὴν Γαλλίαν. Εἰς τὴν Ἑλλάδα ἐπίτομον ἐγκυκλοπαιδικὸν Λεξικόν, προσφάτως ἐκδοθέν, ἐπιμένει εἰς τὴν παλαιὰν νοοτροπίαν. Περιορίζεται ἐν τῇ λέξει «Ἰησοῦς» Χριστὸς νὰ ἀναφέρῃ τὴν σταύρωσιν τοῦ Κυρίου, ἀλλ' ἀπαξιοῖ νὰ προσθέσῃ τι περὶ ἀναστάσεως!*

Τὸ παράδειγμα εἶναι, βέβαια, μικρᾶς σπουδαιότητος, ἀλλά, ἐπαναλαμβάνομεν, χαρακτηριστικόν. Ὅ,τι συμβαίνει μὲ τὸ ἐγκυκλοπαιδικὸν Λεξικόν, συμβαίνει καὶ μὲ τὸ διδακτικὸν βιβλίον, μὲ τὴν δημοσιογραφικὴν ἐπιφυλλίδα, μὲ τὴν λογοτεχνίαν. Παντοῦ ἀλλοῦ ἡ ἀνθρωπίνη διανόησις ἐγκαταλείπει τὴν ἀντιχριστιανικὴν ἐπιπολαιότητα. Ἐδῶ ἀκόμη δὲν ἐπήραμεν εἴδησιν τῆς καμπῆς αὐτῆς. Ἀλλ' ἔχομεν λόγους νὰ πιστεύωμεν, ὅτι παρέρχεται ἡ καθυστέρησις, ἀρχίζει δὲ καὶ εἰς τὸν τόπον μας, ἐπὶ τέλους, ἡ ἀφύπνισις καὶ ὁ συγχρονισμός.

Ἡ ὁλοκληρία τοῦ ἀνθρώπου καὶ ἡ ἰατρική.

«Κατὰ τὰ τελευταῖα εἴκοσιν ἔτη ὁ ὑλισμὸς ἔπαυσε πλέον νὰ ἀσκῇ τὴν τυραννικὴν κυριαρχίαν του εἰς τὴν ἰατρικὴν ἐπιστήμην. Ὁ ἰατρὸς ἤρχισε νὰ βλέπῃ τὸν ἄνθρωπον ὅπως εἶναι πράγματι, ὡς σύνολον, ὡς σῶμα ἀλλὰ καὶ ὡς ψυχήν. Καὶ ἀπασχολεῖ πλέον τὸν ἰατρὸν ὄχι μόνον τὸ σῶμα, ἀλλὰ καὶ ἡ ψυχὴ τοῦ ἀνθρώπου. Καὶ ἡ ὁλοκληρωμένη αὐτὴ συνθετικὴ ἀπασχόλησις φέρει τὸν ἰατρὸν εἰς ἐπαφὴν πρὸς τὸν ἐκκλησιαστικὸν λειτουργόν, τὸν πνευματικὸν καθοδηγητὴν καὶ ποιμένα τῶν ψυχῶν».

Αἱ ἀνωτέρω γραμμαὶ δὲν εἶναι γνῶμαι τοῦ παρόντος φύλλου, ἀλλὰ πιστὴ ἀντιγραφὴ προκηρύξεως μιᾶς ὀργανώσεως, ἡ ὁποία ἱδρύθη ἐσχάτως ἐν Ἑλβετίᾳ καὶ ἔχει σκοπὸν τὴν συνεργασίαν ἐξεχόντων ἰατρῶν καὶ ἐκκλησιαστικῶν λειτουργῶν διὰ τὴν μελέτην τῶν διαφόρων προβλημάτων, συνδεομένων μὲ ἀσθενείας τοῦ ψυχικοῦ καθόλου ὀργανισμοῦ τοῦ ἀνθρώπου τῆς συγχρόνου κοινωνίας. Διὰ τὸν λόγον δὲ τοῦτον ψυχίατροι καὶ νευρολόγοι εἶναι οἱ πρωτοστατοῦντες εἰς τὴν ἵδρυσιν τῆς ὀργανώσεως ταύτης. Τὴν ἀνωτέρω μνημονευθεῖσαν προκήρυξιν ὑπογράφουν δέκα ὀκτὼ καθηγηταὶ τῆς ἰατρικῆς ἑλβετικῶν Πανεπιστημίων, οἱ ἑξῆς: Πανεπιστήμιον Βέρνης, Emil Bürgi, M. Dubois, H. Guggisberg, J. Klaesing, H. Matti, Oskar Naegeli, F. de Quervain, H. Wildbolz. *Πανεπιστήμιον Ζυρίχης,* Cloetta—Spöndlin von, Gonzenbach, W. Maier, R. Scherb, V. Veraguth, H. Zangger. *Πανεπιστήμιον Βασιλείας,* C. Henschen, R. Staehelin. *Πανεπιστήμιον Λωζάννης,* Demieville. *Ἐπακολουθεῖ δὲ πλῆθος ἄλλων ἰατρῶν, διαφόρων εἰδικοτήτων, καὶ κυρίως νευρολόγων καὶ ψυχιάτρων, οἱ ὁποῖοι καλοῦν εἰς συνεργασίαν ὑπὸ τὸ πνεῦμα τῆς ἀπηλλαγμένης ἀπὸ ὑλιστικῶν προκαταλήψεων ἐρεύνης τοῦ ἀνθρωπίνου ὀργανισμοῦ.*

Καὶ ἡ ψυχιατρικὴ εὐλαβὴς πρὸς τὴν Θρησκείαν.

«Θὰ ἀργήσωμεν ἀκόμη ν' ἀντιληφθῶμεν εἰς ὅλην της τὴν ἔκτασιν τὴν ζημίαν, ποὺ ἐπέφερεν εἰς τὴν ἀνθρωπότητα ἡ προσπάθεια νὰ βασισθῇ ἡ ἰατρικὴ ἐπάνω εἰς τὰς ὑλιστικὰς θεωρίας—συνεχίζει εἰς τὴν διακήρυξίν της ἡ ὀργάνωσις. Δὲν ἠμπορεῖ νὰ ἐννοήσῃ τὸν ἄνθρωπον ὡς σύνολον καὶ πολὺ ὀλιγώτερον νὰ τὸν θεραπεύσῃ ἐκεῖνος, ποὺ δουλεύει ἀκόμη εἰς τὴν ὑλιστικὴν μονομέρειαν καὶ ἐπιμένει νὰ βλέπῃ μόνον τὸ ὑλικὸν στοιχεῖον εἰς τὸν ἄνθρωπον. Πολὺ δὲ περισσότερον ἰσχύει τοῦτο προκειμένου περὶ ψυχικῶν φαινομένων, τόσον, δυστυχῶς, συχνῶν εἰς τὴν μεταπολεμικὴν κοινωνίαν».

«Θέλομεν, λέγει ἄλλη προκήρυξις τῆς αὐτῆς ὀργανώσεως, νὰ βοηθήσωμεν, νὰ θεραπεύσωμεν τὸν ζωντανόν, τὸν πραγματικὸν ἄνθρωπον, καὶ ὄχι τὸν φανταστικόν, τὸν κομματιασμένον ἄνθρωπον τοῦ ὑλισμοῦ. Καὶ χρειαζόμεθα τὴν συνεργασίαν τῶν ἰατρῶν—ἰδιαιτέρως τῶν νευρολόγων καὶ ψυχιάτρων—μὲ τοὺς λόγῳ ἐκκλησιαστικῆς ἁρμοδιότητος ἀσχολουμένους εἰς τὴν καλλιέργειαν καὶ τὴν θεραπείαν τῆς ἀνθρωπίνης ψυχῆς. Ἡ ψυχικὴ διαταραχὴ θὰ κατανοηθῇ πλήρως, μόνον ὅταν ἐξετασθῇ παραλλήλως πρὸς τὴν ἔννοιαν τῆς ἁμαρτίας»!

Καὶ τὸ τελικὸν συμπέρασμα τῆς φωτισμένης ἐπιστημονικῆς αὐτῆς διακηρύξεως καὶ προσπαθείας εἶναι τὸ ὑπ' αὐτῆς διατυπούμενον ὡς ἑξῆς: «Καμμία ψυχιατρικὴ καὶ καμμία θεραπευτικὴ δὲν ἠμπορεῖ νὰ ἀντικαταστήσῃ τὴν Καινὴν Διαθήκην»!

Οἱ ἀναγνῶσται ἀπὸ ἐτῶν παρακολουθοῦν εἰς τὴν παροῦσαν στήλην τοιαύτας ἐκδηλώσεις τῆς ἐπιστήμης. Ἀλλὰ τὸ ἰδιαιτέρας σημασίας γεγονὸς εἶναι, ὅτι ἡ ψυχιατρικὴ ἐθεωρεῖτο ἀποκλειστικὸν οἰκόπεδον τοῦ ὑλισμοῦ, ἐν ὀνόματι δὲ αὐτῆς ὡδηγεῖτο εἰς τὸν κρημνὸν τῆς ἀπωλείας ἡ νεολαία μας. Ἀλλ' ἔπειτα ἀπὸ τὴν πρὸ ὀλίγων ἐτῶν γενομένην διακήρυξιν τῶν 83 Γερμανῶν καθηγητῶν νευρολόγων καὶ ψυχιάτρων, ἡ ἀνωτέρω ἐν Ἑλβετίᾳ ὀργάνωσις ἔρχεται νὰ δείξῃ, ὅτι καὶ εἰς τὸ πεδίον τῆς ψυχιατρικῆς ὁ ἐπιστήμων, ἐλεύθερος πλέον ἀπὸ τὰ ὑλιστικὰ δεσμὰ τοῦ παρελθόντος αἰῶνος, θὰ χρησιμοποιήσῃ εἰς τὴν ἐπιστημονικὴν ἐκπλήρωσιν τῆς ἀποστολῆς του τοὺς θησαυροὺς τῆς χριστιανικῆς διδασκαλίας, τῆς ἐξυγιαινούσης ψυχὴν καὶ σῶμα.

«Προτιμοῦν τὰ ἀπηρχαιωμένα»!

Εἰς τὴν γενομένην ἐν Μόσχᾳ τελευταίαν διάσκεψιν τῶν συγγραφέων τῶν κρατικῶν βιβλίων πρὸς συζήτησιν ἐπὶ τῆς διδασκαλίας τοῦ ὑλισμοῦ εἰς τὰ σχολεῖα, ὁ συγγραφεὺς Ἴλιν παρετήρησε μὲ καταφανῆ δόσιν ἀπογοητεύσεως:

«Τὰ σοβιετικὰ παιδιὰ σήμερον μανθάνουν ὡς ἀξίωμα, ὅτι ὁ ἄνθρωπος κατάγεται ἀπὸ τὸν πίθηκον. Ὅταν ὅμως φθάσουν εἰς τὴν κριτικὴν ἡλικίαν, ἀρχίζουν νὰ ἀμφιβάλουν καὶ καταφεύγουν εἰς τὰ προπολεμικὰ βιβλία νὰ λάβουν ἀπάντησιν. Διδάσκομεν νὰ προσφεύγουν εἰς τὰ ὑλιστικὰ βιβλία, ἀλλὰ τὰ σοβιετικὰ παιδιὰ προτιμοῦν τὰ ἀπηρχαιωμένα»!

Θὰ ἀναγκασθῇ ἀσφαλῶς ἀπὸ τὰ πράγματα ὁ ἄθεος σύντροφος νὰ ἐννοήσῃ, ὅτι ἡ ψυχὴ τῶν παιδιῶν δὲν εἶναι ἰδικόν του χωράφι, εἰς τὸ ὁποῖον νὰ σπείρῃ καὶ νὰ καρποφορῇ μόνον τὰ ἀρεστὰ εἰς τὴν ἀθεΐαν ἀγκάθια, ἀλλ' εἶναι χωράφι τοῦ Δημιουργοῦ τῶν ψυχῶν, ὅσον καὶ ἂν ἡ λογιότης του τὸ ἀρνῆται.

ΘΕΙΟΝ ΚΗΡΥΓΜΑ

Τὴν προσεχῆ Κυριακὴν θὰ ὁμιλήσουν κατὰ τὴν θείαν Λειτουργίαν οἱ κάτωθι θεολόγοι εἰς τοὺς ἱ. ναούς:

Μητροπόλεως ὁ ἀρχιμ. Σεραφεὶμ Παπακώστας.

Χρυσοσπηλαιωτίσσης ὁ ἀρχιμ. Ἰγνάτιος Κολιόπουλος.

Ἁγ. Νικολάου (Πευκακίων) ὁ κ. Π. Τρεμπέλας.

Ἁγίων Ἀναργύρων (Ν. Ἰωνίας) ὁ κ. Ἀχ. Παπαθανασόπουλος ὁμιλῶν καὶ τὸ ἀπόγευμα ὥραν 6· Ἁγ. Ζώνης ὁ κ. Δημ. Παπακωνσταντίνου.

Ἐπίσης ὁμιλοῦν οἱ κ. κ. Ἰωάν. Καψιμάλλης ἐν Καβάλλᾳ· Εὐστ. Μπιλάλης ἐν περιφερείᾳ Καβάλλας· Ἀντ. Λαζαρίδης ἐν Κοζάνῃ· Χρ. Παπαγιάννης ἐν περιφερείᾳ Χαλκίδος· Ἀθ. Φραγκόπουλος ἐν Πάτραις· Χαρ. Βασιλόπουλος ἐν τῇ περιφερείᾳ Πατρῶν· Δημ. Παπαδημητρίου ἐν Ἄργει· Δημ. Ρέβελας ἐν Κερκύρᾳ· Περικλῆς Φωτόπουλος ἐν Ρεθύμνῳ καὶ Κωνστ. Χρόνης ἐν τῇ περιφερείᾳ Ρεθύμνου.

Τύποις «ΖΩΗΣ»—Ἱπποκράτους 189, Ἀθῆναι